

Kaip elgtis Maskvoje?

Neužmirština su kuo turima reikalo

Vytautas Meškauskas

Nuo seno sakoma, kad jei esi Romoje, elkis kaip romėnas! Ta taisyklė sunku pritaikyti svečiams Maskvoje. Jei elgsiesi kaip šeimininkas - tik jiems patarnausi. Paskutinį to įrodymą pateikė kelių aukštų JAV atsargos karininkų viešnagė. Faktinai vienas jų, gen. lt. Brent Scowcroft ir dabar eina aukštas pareigas. Jis yra prezidento komisijos strateginiam apsiginklavimui pirmininkas. Jam prezidentas Reaganas davė laišką, adresuotą Konstantinui U. Cernenko, kuriame liečiamos derybos apie atominio apsiginklavimo sumažinimą ir generolą įgaliojo dar žodžiu išaiškinti JAV poziciją šiuo klausimu.

Cernenko atsisakė Scowcroft priimti ir laišką, aišku, liko neįteiktas. Negeriau sekėsi ir kitam tos grupės nariui, neseniai į atsargą pasitraukusiam gen. štabo viršininkui pirmininkui gen. Jones, kuris norėjo pasimatyti 'kaip karys su kariu' su sovietų maršalu Ogorovu. Ir tas amerikiečio nepriėmė. Su tokia galimybe reikėjo skaitytis, bet matyt administracija manė, kad viešosios opinijos nuraminimui reikėjo ką nors padaryti. Neideologinių specialistų apsilankymas Maskvoje galėjo sumažinti būklavimus, kad skubame į atominę katastrofą.

Kaip vienas aukštas Valstybės Departamento pareigūnas pareiškė NY Times: 'Iš esmės mes jiems (sovietams) sakome, kad mes esame linke derėtis, tačiau jų atsakymai buvo labai šalti'. Iš tikro, TASS pakartojo, kad nutrauktos derybos dėl atominio ginklavimosi gali būti atnaujintos tik amerikiečiams atitraukus iš Europos ten pradėtas rikiuoti Pershing II raketas ir 'skraidančias' bombas. Kaip žinia, pasaulis kol kas tų ginklų dislokacijos pradžią laimingai pergyveno, o svarbiausia - santykiai tarp JAV ir Vakarų Europos visai nepablogėjo.

Sovietų laikyseną irgi nesunku suprasti. Jie nesuinteresuoti Reagano perrinkimu, o be to - jie ir patys nežino ką daryti. Deryboms suinteresuoti juos galėtų rimtas JAV pasiryžimas mobilizuoti visą savo techniską pranašumą apsigynimui nuo eventualaus sovietinio atominio puolimo. Tai atskira tema, prie kurios sustosime sekančiame Nr. Ta mintis JAV nėra populiari ir kol pažiūros čia nepasikeis, sovietai gali būti patenkinti dabartine padėtimi.

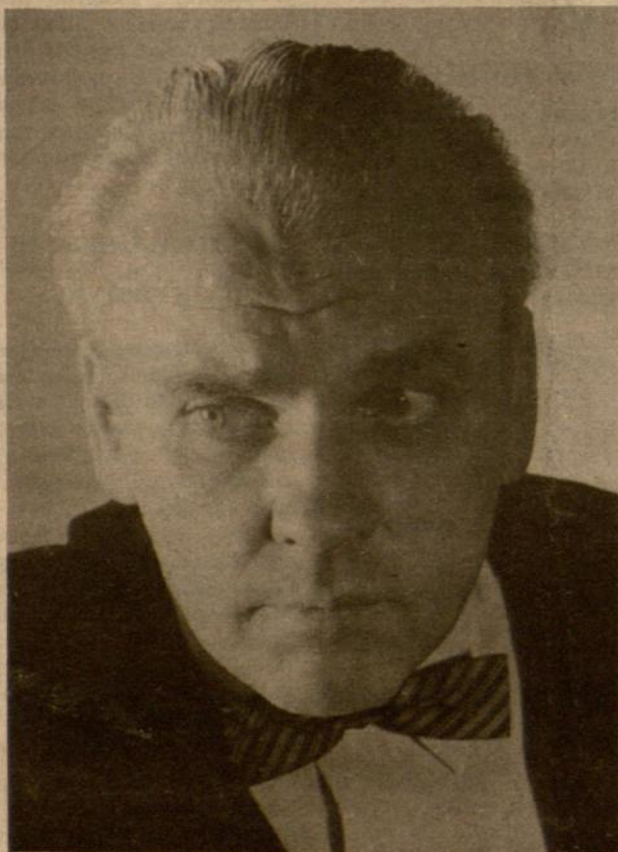
Negalima sakyti, kad šios administracijos valdymo pradžioje nebūtų pasiūlymų su sovietais kalbėtis griežčiau.

Pats prezidentas tai padarė keliose savo viešose kalbose, kurios susilaukė blogesnio atgarsio namie negu sovietuose. Konkrečiai griežčiau elgtis norėjo buvęs Valstybės Sekretorius Alexander M. Haig, jr.. Savo patyrimą jis pasakoja už mėnesio pasirodantioje knygoje: 'Caveat: Realism, Reagan and Foreign Policy' (terminas 'caveat' teisinėje praktikoje reiškia prašymą atidėti sprendimą iki suinteresuota šalis bus išklaudyta; paprastam gyvenime tą terminą galima versti kaip išpėjimą). Ištraukos iš tos knygos jau pasirodė Time magazine.

Kaip atsimename, Haigas norėjo kovoti su sovietų įtakos plėtimusi 'prie šaltinio'. Pagal tą principą Haigas norėjo sustvarkyti su El Salvadoro problema ne tik padedant to krašto valdžiai, bet ir grąšinant sankcijomis Kubai, jei ji nesiliaus kurstyti ir sukilėlius remti. Jis taip ir pradėjo daryti - ir net pagalba iš Kubos buvo beveik nutrūkusi - tačiau tokiai griežtai politikai jis visai nerado pritarimo Reagano aplinkumoje.

(Nukelta į 2 psl.)

VITALIUI ŽUKAUSKUI PASKIRTA TEATRO PREMIJA

JAV LB Kultūros taryba 1983 metų Teatro premiją paskyrė aktoriui Vitaliui Žukauskui už jo ilgų metų teatrinį darbą nepriklausomoje Lietuvoje ir išeivijoje. Jis ypač pagarsėjo šiame kontinente, apkeliaudamas beveik visas išeivių lietuvių gyvenvietes, gabiai vienas pats suvaidindamas komiškus kūrybos gabalus. Premijos mecenatas Lietuvių Fondas.

Janina Simutienė, A. Vakselis ir sukaktuvinių Anicetas Simutis prie gimtadienio torto. Prie mikrofono R. Kezys.

Lietuvos Generaliniam Konsului Anicetui Simučiiui 75 metai

EMILIJA ČEKIENĖ

draugai - A. Vakselis, V. Alksninis, R. Kezys ir Z. Jūrys - maloniai nustebino jį, ta proga surengdami nuotaikingą jo gimtadienio paminėjimą. Dalyvaujant šimtenei žmonių, linksmoji dalis praėjo su sveikinimais, deklamacijom ir 'Harmonijos' dainomis.

Anicetas Simutis nuo pat jaunystės daug dėmesio skyrė lietuvių visuomeninei veiklai, tačiau ilgiausia, gražiausia ir darbingiausia gyvenimo dalį praleido eidamas įvairias pareigas Lietuvos Diplomatinėje Tarnyboje. Ir mūsų gerbiamo jubilato, Lietuvos Generalinio Konsulo garbingą sukaktį paminėsime jo paties žodžiais.

K. Tamsta atvykote į JAV 1936 metais atstovauti nepriklausomai mūsų Tėvynei Lietuvai. Tuo metu jau radote nemažą skaičių lietuvių emigrantų, atvykusių čia laimės ieškoti. Koks buvo pirmas išpūdis?

— Buvau Lietuvos valdžios atsiųstas kaip konsularinis valdininkas dirbti Lietuvos Generaliniame Konsulate New Yorke. Radau čia didelės mases mūsų vyresniosios kartos tautiečių. Šių dienų akimis žiūrint, ta vyresnioji karta nebuvo tokia sena -- daugiausia tarp 35-65 metų amžiaus. Bet tada aš į juos žiūrėjau iš kitokios amžiaus perspektyvos. Turiu prisipažinti, kad pirmas išpūdis - panašiai kaip ir Jums, po Antrojo Pasaulinio karo atvykusiems - buvo savotiškas. Kaip aš nedaug supratimo turėjau apie Amerikos lietuvių visuomenę, taip lygiai ir tos visuomenės

nariai nedaug nuovokos teturėjo apie Lietuvos pažangą ne priklausomybę atgavus. Daugumai išvykus iš carų nuskurdinto Lietuvos kaimo, vaizdas jiems taip ir liko užšalęs. Tuo tarpu iš karo griuvėsių atsistatanti Lietuva sparčiai progresavo ir jau buvo gerokai pažengusi nuo tos, kokią jie paliko išvykdami. Bet jų žingeidumas, meilė Lietuvai ir didelis noras padėti ir pamokyti atvykėlių apie gyvenimą Amerikoje - ir ypatingai apie tuometinę lietuvių visuomenę - lengvino pirmuosius žingsnius. Bemažant susigyvenome ir vieni kitus supratome taip, kad aš ir šiandien tai vyresniajai kartai jaučiu ypatingą pagarbą.

K. Vėliau sutikote ir mus, iš Tėvynės pasitraukusius savo gyvybę gelbstint. Ar yra koks skirtumas tarp anos ir šios generacijos?

— Taip. Skirtumas buvo pasėkoje įvairių priežasčių. Pirmiausia, rusiškos priespaudos nuskurdintoje Lietuvoje užaugęs negalėjo nesiskirti nuo tokio, kuris augo ir bren-dov laisvę atgavusios tautos entuziazmo aplinkoje. Kaip JAV-bių imigracijos statistikos duomenys rodo, iš 1899-1914 metų laikotarpyje atvykusių ketvirčio milijonų lietuvių, beveik pusė jų buvo beveik visiškai beraščiai. Tuo tarpu nuo bolševikinio košmaro pabėgusieji visi iki vieno ne tik buvo raštingi, bet jų tarpe daugelis buvo baigę gimnazijas ar universitetus. Jei anais laikais pagrindinė išvykimo priežastis buvo bėgimas nuo rusų priespaudos atnešto skurdo bei ieškojimas geresnių gyvenimo sąlygų, tai šių laikų at-

(Nukelta į 4 psl.)

Nelenga mažinti JAV biudžeto nuostolius

Vyriausybė, federalinio rezervų banko vadovybė ir pagaliau žymiusius finansininkus, besidžiaugiant ūkiniu JAV atkurtimu, gąsdina ir tebegąsdina ko gero galinti grįžti infliacija, kada federalinis biudžetas - kaip metai iš metų - numatytas suvesti su dideliais, net iki 600 bil. dolerių nuostoliais per ateinančius trejus metus. Nepriteklių mažinimas laikomas neišvengiama būtinybe, šiuo metu svarstant ateinančių metų biudžetą.

Iki šiolei paaikškėjo, kad siekiant dar šį pavasarį surasti kompromisą, teks ne tik pakelti mokesčius, bet ir apkarpyti federalines išlaidas. Jų neapkarpan, prez. Reaganas ketina vetuoti jam Kongreso pateiktą pasirašyti įstatymą, kuris mokesčius didintų, bet išlaidų neliestų. Tuo tarpu išryškėjo trys skirtingi biudžeto nuostolių mažinimo projektai.

1. Atstovų rūmų demokratų siūlo kariniams reikalams numatytas lėšas apkirpti 95 bil. dolerių, Senato demokratų - 53 bil. dol., kai tuo tarpu Baltieji rūmai su respublikonais sutarė, kad tų lėšų mažinims neturėtų būti didesnis kaip 40 bil. dolerių.

2. Atstovų rūmų demokratų norėtų vidaus reikalams išlaidas sumažinti 19 bil. dol., tuo tarpu Senato respublikonai su demokratais siūlo nukirpti 40 bil. dolerių.

3. Atstovų rūmų demokratų su respublikonais siūlo padidinti gyventojų mokesčius 50 bil. dol., vienus pratęsiant, kitus pakeliant, įvedant kai

kuriuos naujus bei panaikinant įvairias lengvatas, iki šiol leidusias mokėjimo prievolės išvengti. Prie tos sumos demokratų senatoriai norėtų pridėti 25 bil. dol., kurie būtų sutaupti, jeigu pajamų mokesčio ir infliacijos indeksavimas būtų porai metų atidėtas. Be to atidėjimo, pagal veikiančią įstatymą, nuo 1985 m. mokesčių mokėtojai galės mokėti tą patį savo pajamų procentą, nors dėl infliacijos jis turėtų pakilti į aukštesnę kategoriją.

Nelengva bus šiuos skirtingus pasiūlymus suvesti į vieną lygiai kaip nepopuliarus dalykas yra mokesčių kėlimas rinkiminiais metais. Bet infliacijos grėsmėje tatau atrodo rei-

kalinga ir neišvengiama.

Ne kitais sumetimais bankai praėjusią savaitę vienu procentu pabrangino paskolas naujesiems, trumpalaikiams skolininkams. Skaičiuojama, kad iki metų pabaigos ne tik trumpalaikės, bet ir ilgalaikės paskolos gali pora procentų pabrangti, tuo pačiu pristabdyti per staigų ūkinį atkurtimą. Turės kilti ir procentai už investuotą kapitalą, kada jau dabar už federalinės paskolos laktus palūkanos nežymiai ima kilti.

U.S. News & World Report pastebi, kad paskolų pabrangimas pirmiausia neigiamai paveiks naujų namų statybą, jų pirkimą bei pardavimus. Nukentės ir tie namų savininkai, kurie pirkė skolon, jos palūkanų procentus surišdami su valstybės paskolos laktų palūkanų procentais.

PAREIGA NUMIRTI, PASITRAUKIANT KITIEMS IŠ KELIO

Colorado valstybės gubernatorių Richard Lamm, praėjusią savaitę kalbėdamas Denver vyresnio amžiaus žmonių pagerbimo iškilmėse, senesnio amžiaus žmones - kurie atsisako stebuklingųjų vaisių ir gyvybę dirbtinai palaikančių priemonių - palygino su krentančiais lapais, patrešiančiais dirvožemį naujiems augalams tarpti, kaip praneša AP žinių agentūra. 'Jūs turite jausti pareigą mirti ir pasitraukti kitiems iš kelio' - kalbėjo 48 metų amžiaus gub. R. Lamm. Anot jo, Amerikos ekonomiką žlugdo moderni medicina, prailgindama nepagydomų ligonių gyvybę.

Kaip buvo galima tikėtis, vienas kitas jam pritarė, bet daugumas senesniųjų baisiai pasipiktino tokiu gubernatoriaus pareiškimu. Denverio pensininkų draugijos pirmininkas siūlomą mirimo pareigą palygino su nacių praktika prieš 40 metų Vokietijoje, kada tai buvo ne tik patariama, bet ir prievarta praktiškai vykdoma. Iš centrinės pensininkų sąjungos AARP būstinės, Esančios Washington, D.C. ir atstovaujančios 12 milijonų pensininkų, tuojau pat buvo reaguota pabrėžiant, kad ne vaistai ir gyvybės palaikymo priemonės, bet infliacija sudariusi ligoninėms finansinius

KAIP ELGTIS MASKVOJE?

(Atkelta iš 1 psl.)

Jo svarbiausi trys patarėjai: Meese, J.A. Baker, M. Deaver, o taip pat aukšti pareigūnai kaip viceprez. Bush, Gynybos Sekretorius Weinberger, CIA direktorius ir t.t.

'Aš buvau visai vienišas' - rašo Haig - 'sūtydamas Salvadorui suteikti ūkinę ir karinę paramą, susijusią su visu JAV ūkiniu pajėgumu, diplomatinio spaudimu bei karinio stiprumo realybe nukreipta prieš Kubą tam, kad problema išspresiti prie jos šaltinio.'

'Man atrodė, kad toji priemonių kombinacija nebuvo surišta su rizika išsuaikinti koki nors rimtesnį pasipriešinimą iš sovietų pusės.'

Haig buvo taip susirūpinęs padėtimi Centro Amerikoje, kad pirmame susitikime su ambasadoriu Dobrynin, kaltino sovietus ismaišymu į Nicaragvos ir Salvadoro reikalus. Dobrynin tai pavadino 'melu', į ką Haig atkirto, kad fotografijos nemeluoja. Dobrynin atsakė, kad negalima kalbėti apie taiką elgiantis priešingai.

Kaip šiandien matome, visos 'minkštos' priemonės per tris metus nedavė lauktų rezultatų. Padėtis Centro Amerikoje yra rimtesnė negu kada nors buvo. Maskvoje žodžiais nieko nepasieksi, jei jų nelydės veiksmai.

"Amber Holidays"

1984 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

BALANDŽIO 18 — \$1114.00	LIEPOS 9 — \$1618.00
GEGUŽĖS 9 — \$1114.00	LIEPOS 18 — \$1361.00
GEGUŽĖS 14 — \$1335.00	RUGPĖČIO 1 — \$1361.00
GEGUŽĖS 30 — \$1361.00	RUGPĖČIO 13 — \$1528.00
BIRŽELIO 11 — \$1315.00	RUGSĖJO 5 — \$1361.00
BIRŽELIO 18 — \$1528.00	RUGSĖJO 17 — \$1127.00
BIRŽELIO 20 — \$1361.00	RUGSĖJO 26 — \$1142.00
SPALIO 3 — \$1268.00	

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite 1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

Iš kitos pusės

Grįžtant prie kazimierinių ... Yuri Subbotin, USSR ambasados Washingtone informacijos pareigūnas, kovo 6 d. išsiuntinėjo laikraščiams Maskvos NOVOSTI agentūros pranešimą, kuris, jo nuomone, skaitytojams gali būti aktualus ir įdomus. Pranešime tūlas Bronius Akstinas anglų kalba aiškina, kad kovo mėn. Lietuvos katalikų bažnyčios pradėjo iškilmingai minėti 500 m. šv. Kazimiero jubiliejų. Ta proga Algirdas Gudauskas, Vilniaus Arkivyskupijos galva (head) ir jubiliejinio komiteto pirmininkas, trumpai papasakojo Akstinui šv. Kazimiero istoriją. Jubiliejui pradėta ruošti jau prieš trejus metus, kurie buvo labai svarbūs Lietuvos katalikų bažnyčios gyvenime. Išleisti pirmieji trys tomai: mišio lietuviškai. Lietuvos vyskupų konferencijos nutarimu, nuo 1983 m. pradžios, dalis liturgijos atliekama gimtąja kalba ... Be to bus išleistas šeimyninis katekizmas 'Mūsų Tikėjimo Sviesa' ir 600 psl. maldynas. Jubiliejaus proga bus išleista pašto atvirutė ir nukaltas medalis. Apvaikščiavimas tęsis iki rugpjūčio 26 d., kada bus pagerbti šv. Kazimiero palaikai.

Atrodo, kad tai lyg ir bandymas atsikirti kun. K. Pugevičiaus Lithuanian-American Catholic Services veiklai ir geriausias jos pripažinimas, kuris turėtų tą veiklą dar daugiau paskatinti.

Iš kitos pusės žiūrint - tas ambasados raštas su priedu veda prie įdomaus palyginimo. Laikotarpis, kada gyveno šv. Kazimieras ir valdė jo tėvas Kazimieras IV (1427-92), yra laikomas lenkų (tada ir mūsų) kultūros aukso gadyne. Buvo spausdinami raštai be jokios cenzūros, nebuvo jokių varžtų susisiekimui su užsieniu ir t.t. Visa tai jau buvo prieš 500 metų, o kas darosi šiandien?

Vietoje, kad tikinčiuosius į jubiliejų pakviestų Lietuvos vyskupai, apie jų uždara veiklą informuoja KGB speciali spaudos agentūra Novosti, užsieniui klaidinti. Ar reikia geresnio įrodymo, kad Lietuvių Katalikų Bažnyčia yra kalėjime? (vm)

sunkumus. Senyvo amžiaus žmonės esą ne tų sunkumų priežastis, bet jų auka.

Gub. R. Lamm, demokrat, kurio trečioji kadencija baigiasi 1986 metais, greičiausiai nebūtų išėjęs viešumon su tokio pasiūlymu, jeigu būtų perrenkamas šiomet. Senyvo amžiaus žmonių atmintis paprastai silpna. Gal jie per dvejis metus pamirš ką jiems gub. Lamm patarė ir vėl balsuos už jį ketvirtai kadencijai. O gal ir ne.

Beje, Colorado valstija, kurios senatorius Gary Hart varžosi su Walter Mondale dėl demokratų nominacijos į JAV prezidentus, pasižymi prabangiais kurortais. Juose gyvena turtuoliai, bet dar daugiau yra mažiau pasiturinčių pensininkų, kuriuos grynas oras ir sausas klimatas sutraukė ten baigti paskutinius savo amžiaus metus.

Lietuva Caracas laikraštyje

Staigmena buvo Venesuelos lietuviams pamatyti ne lietuvių atspausdintus Vasario 16-sios atžymėjimus vietinėje spaudoje. Vienas jų buvo atspausdintas latvių kultūros, o kitas - lenkų.

Latviai, apmokamo skelbimo formoje, sveikino lietuvių Vasario 16-sios proga. Tuo būdu latviai ne tik patį pasiuntė viešą sveikinimą lietuviams, bet ir savo lėšomis informavo svarbaus vietinio dienraščio skaitytojus, kad ta diena esanti Lietuvos nepriklausomybės šventės diena.

Porą dienų vėliau, katalikų dienraštyje 'La Religión' išėjo dviejų skilčių lenkų kolonijos pirmininko Felikso Zubro rašytas straipsnis apie Lietuvą. Straipsnis buvo užvardintas: 'Lietuva, heroiška tauta'.

Felikso Zubro rašytas tekstas buvo gerai dokumentuotas platus, ypatingai palankus

Lietuvai. Atžymėjęs vasario 16-sios svarbą lietuviams, autorius gana išsamiai aprašė Nepriklausomybės laikais turėtus atsiekimus, žemės ūkio, švietimo ir kultūros srityse. Gal aiškiausiai parodo straipsnio dvasią vienas sakiny, kuriuo užbaigiama žemės ūkio atsiekimų aprašymas: '... lietuvių pajėgė išvystyti žemės ūkį iki tokio taško, kuris gali būti pavyzdys bet kuriam kitam Europos kraštui'.

Sekė toliau Ribbentropo-Molotovo pakto ir jo pasekų atpasakojimas, tautos persekiojimo detalės, atkreipiant ypatingą dėmesį į dabartinį katalikų persekiojimą. Paminimas atskirai kun. Svarinsko atvejis. Primenami Lenino žodžiai, Gorkiui rašytame laiške: 'Dievas yra asmeniškias komunistinės santvarkos priešas'.

Straipsnis baigiamas šiais žodžiais: 'Laisvasis pasaulis seka su nuostaba lietuvių tautos žingsnius kovoje už laisvę. Būdamas tos tautos draugas, jos nepriklausomybės paskelbimo sukaktuvių dieną ne tik tai savo vardu, bet ir lenkų tautos vardu nuoširdžiai linkiu brolius lietuviams, kad Laisvės Saulė vėl šviestų mūsų tautoms ir mes, kaip pridera bičiuliams ir geriems kaimynams, drauge kaltume šviesią ateitį'.

Gerai žinome, kaip sunku yra patekti į vietinę spaudą. Todėl pridera latvių ir lenkų sveikinimus dvigubai įvertinti: vieni - pinigais apmokėję vietą laikraštyje (skelbimo forma), kiti - savo įtakos keliu, jie abu užėmė spaudoje sunkiai gaunamą vietą, kurią gal daugelis jų būtų norėję panaudoti savų interesų gynybos reikalams. Ir kaip tik todėl ši, jų padaryta nesavanaudiška ir nuoširdi dovana lietuviams yra mums dvigubai vertinga.

Skaitykit ir platinkit

D I R V A

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KAI ATEINA 'NARSI SENATVĖ'...

Gal ir nepeiktina, kad apie save ir savo tautiečius esame geros nuomonės. Pateikdami atrinktus pavyzdžius, savo kalbose mes linksmiuojame ir rytų aukštaičių nuoširdumą, ir žemaitišką ištvermę, ir dzūkų kankinimą, suvalkietiską praktiškumą, o visiems drauge - priskiriame lietuvišką vaišingumą. Aišku, visa tai žadina mūsų smunkančią nuotaką ir didina savo vertės pajutimą, maišantis kitataučių tarpe. Bet, norėdami dar geriau save pažinti, vis dėlto turėtume žvilgtelti gal ir ne į tokius teigiamus savo būdo bruožus, kurie kartais net labiau lemia mūsų įvairiopos veiklos pasisekimą ar nepasisekimą, o taip pat ir asmeniškų santykius.

Na, sakoma, kad jaunystėje žmogus yra svajotojas, narsus ir karštas, o senatvėje - ne tik jo širdis, bet ir padai atšąla. Atrodo, kad toks apibūdinimas turėtų tiktį ir išeivijos lietuviams, ypač jau sulaukusiems žilėnų amžiaus, kurie dabar gali atsigrįžti į daug ilgesnį laiko tarpą, šalčiau ir objektyviau įvertinti savo ir kitų įmintas pėdas ir būti atlaidesni savo artimui.

Juk paskutinės Lietuvos nepriklausomybės dienos dunkso jau 44 metų atstume, o pirmosios -- net 66 metų! Nedaug beliko gyvų ir nepriklausomybės kovų liudininkų. Tai mūsų tautos ir valstybės istorija, kurią reikia mums ir mūsų vaikams neužmiršti. Tokioje laiko perspektyvoje jau galėtume ramiai apsvaistinti ir buvusius laimėjimus, ir nesėkmes, pasižiūrėti tada sukurtojiems vertybėms ir su atgaila prisipažinti, kur, kada ir kodėl buvome suklydę.

Bet dabar kovoti reikėtų jau ne dėl praėjusių, kurios jokiomis pastangomis nepakeisime, o tik dėl ateities, kurią vienaip ar kitaip dar galima paveikti.

Deja, kai kurie lietuvių išeivijos politiniai ar kultūriniai baltų plauko veteranai savo titnaginius kirvukus išsikasa iš žemės vis dar ne istorijos pažinimo reikalui, o šių dienų 'Zal girio mūšiu', taikydami viens kitam į kaktą dvikovoje ar dabartinių mūsų organizacijų fronte. Ir liūdniausia, kad tai daro ne kokie paprasti nepriklausomos Lietuvos žemės artojėliai, kurių vieno arklys tada nuėdė kito avių sklypą, karvė išrovė cukrinius runkelius, o liaudinis gaidys sugadino kilnią vištų veislę.

Na, sakykime, kad tokia yra senatvė. Bet ar tik nebus 'narsi senatvė' irgi būdingas mūsų charakterio bruožas? Ypač kova už praeitį, net ligi karšto lentos. Tą iliustruotų čia - vos tik keli - tikri pavyzdžiai.

Stai vieno įžymaus asmens 'garbingo gimtadienio' šeimyninėje šventėje, tarp svečių ir šeiminko, iškilo nuomonių skirtumas ir 'strateginiai ginčai': ar Lietuvai būtų buvę geriau, jeigu 1939 m. iš lenkų jėga būtų atsiėmę Vilnių, o 1940 m. -- ginklu pasipriešinę bolševikų okupacijai?

Narsus jubilatas, kursai pats net anksčiau pasitraukė iš Lietuvos negu jo dabartiniai svečiai ir gerbėjai, taip įsikarščiavo kritikuodamas 'nuolaidų politiką', kad savo oponentą, atstovavusį taikesnei pažiūrai, nemandagiai išvijo pro duris.

... O kadangi abu yra įtakingi vietinių organizacijų nariai, tai po to įvykio jau nebegali būti nė kalbos ir apie tų visuomenės grupių sklandų bendradarbiavimą.

Bet va, jums dar dramatiškesnis įvykis! Du tame pačiame 'Nursing Home' baigdami savo 'žemišką veiklą', jau 80 metų peržengę seneliai, buvusieji skirtingų partijų aktyvistai, paskutiniam atsisveikinimui artričio suluošintomis rankomis dar skaudžiai apsisiskaldė antausius ir susikruvinos. Ir tik dėl to, kad perkaito galvos, porą savaitių 'kovojant' dėl krikščionių, socialdemokratų ir tautininkų buvusios politikos, kuri vieną jų prieš dešimtmečius nuskriaudė, o kitam pasitarnavo.

Be to, kaip vertinsime tokį 'lietuvišką nuoširdumą' ir 'krikščionišką meilę', kai vienas kultūringas karštinis, prie kito jau merdinčio karštiniaus lovos, lyg ir užuojautai taria: 'Jau seniai tau reikėjo nusti... Net gaila, kad neišvežė į Sibirą...'

Zinoma, pateisinimui visa tai galima laikyti senatvės sukvailėjimu. Bet tie kvailystės daigai pridengti budria savi-sauga ir dirbtine šypsena, turbūt auga sieloje visą ilgą gyvenimą, o amžiaus gale, kai nusilpsta kontrolė, regimai išsiskala net ir pro sukietėjusią odą. Tokie paskirų asmenybių charakterio 'genai' dalinai formuoja ir mūsų istoriją, kupiną ne tik didvyriškumo, bet taip pat ir keršto, šunuodega-

SLA tradicinis Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjimas įvyko SLA centro patalpose, vasario 26 d. Nuotraukoje iš kairės: Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, J. Simutienė, SLA prez. Povilas P. Dargis, I. Vakselienė, SLA išd. E. Mikuzis, kun. V. Palubinskas. Stovi: New Yorko Alto pirm. A. Sperauskas, SLA sekr. G. Meiliūnienė, LB New Yorko Apygardos pirm. A. Vakselis ir SLA viceprez. A. Chaplikas. L. Tamošaičio nuotr.

JAV DOLERIS PINGA UŽSIENYJE

Trejus metus JAV dolerio perkamoji galia užsienio valstybėse nuolat kilo, kol praėjusių metų gale pasiekė savo viršūnę. Tame laikotarpyje ekonominiai reikalai užjūrio kraštuose pergyveno krizę, kurią aštrino aukšti palūkanų procentai JAV bankuose, viliodami svetimšalių kapitalą. Nemaža jo sutraukė ir visas kitas investavimas, pelningesnis ir saugesnis negu bet kur kitur. Taip, finansų specialistų apskaičiavimu, praėjusių metų gale dolerio vertė nenatūraliai iššipūtė, maždaug 20%, bet nuo šių metų pradžios ji ėmė leisti žemyn. Šių metų pabaigojeji gali kristi 10-15%, o kitais metais - dar 5-10%. Taip išvedžioja gerai informuotas U.S. News and World Report.

Dolerio perkamosios galios mažėjimas prieš kitas tarptautinėje biržoje kotiruojamas valiutas iššaukė keletas priežasčių. Ukis užjūrio kraštų atkurtas skatino neblogesni investavimą savaime krašte. Dėl didėjančių JAV biudžeto nuostolių imama bauginti ateityje galima infliacija, numatoma investuoti kapitalo vertę. Nenatūraliai pabrangus doleriui, užsienis vis mažiau ir mažiau įstengė pirkti JAV gaminius, kurie negalėjo atlaikyti konkurencijos prieš prekes, pagamintas pigesnės valiutos kraštuose. Jos gerokai nustelbė amerikiečių pramonės gaminius ne tik užsienyje, bet ir pačių JAV viduje. Mėnuo iš mėnesio JAV tarptautinės prekybos balanse importas

vimo, intrigu, išdavimų ir parsidavimų. (sp)

bilijonais dolerių viršija eksportą - 1983 metais 60.4 bil. dolerių - šiais metais gali peršokti net 100 bil. dolerių.

Atpigus JAV doleriui, padėtis gali pasikeisti. Importuojamos prekės gali pabrangti, o eksportuojamos, kaip maisto produktai, chemikalai, aviacijos ir kiti technologiniai gaminiai, užsienyje atpigti, tuo pačiu skatindami krašte plėsti gamybą, moderninti įmones, duoti žmonėms daugiau darbų. Tai teigiamoji pusė.

Ekonomistai numato ir antrąją pusę - tai kainų kilimas ne tik importuojamiems gaminiams, bet ir vietoje gaminiams iš importuotos žaliavos.

Atlyžus užsieninių prekių konkurencijai, galima laukti, kad ir vietinė pramonė gundysis kelti kainas daugiau negu pateisinama, kaip čia dažnu atveju atsitinka. Kad infliacija vėl negrįžtų, vyriausybė ir ieško būdų biudžeto deficitui mažinti.

Prieš kitas valiutas pabrangęs doleris pastaraisiais metais skatino amerikiečių turistines keliones į užsienį. Šiais metais numatoma tokių kelionių žymiai daugiau, negu bet kada. Tačiau apdairesnieji turistai, kurie ketina vykti užsienin, stengiasi dar prieš kelionę pradžia palankesniu kursu įsigyti valiutos tų kraštų, kur jie numato keliauti, kol dar galima išvengti dolerio nupigini-mo, ypač prieš Vokietijos mar-kes ar Japonijos yenas.

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony

Federal Savings and Loan Association

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

FSLIC

Willowbrook: (312) 789-0777

Joseph F. Gribauskas
Executive-SecretaryDennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos - Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ - ĮSITIKINSITE.

Gen. konsului A. Simučiu 75 metai...

(Atkelta iš 1 psl.)

vykeliai visi buvo politiniai pabėgėliai, kurie bėgo nuo okupacijos ir ją lydėjusio sovietinės santvarkos teroro. Tik nežymi dalis anų laikų emigrantų bėgo dėl politinio persekiojimo, arba dėl vengimo tarnauti rusų kariuomenėje.

Laiko eigoje tas skirtumas savotiškai išsilygino, lyg ir išnyko. Jei nemaža dalis mažai raštingų anų laikų imigrantų metėsi į visuomeninę veiklą, stojo kovon prieš lenkinimą, sukurdami net 124 savas, lietuviškas parapijas, daugybę klubų, draugijų, rėmė kovą prieš caristinę priespaudą, tai tuo tarpu dalis nuo sovietinio košmaro bėgusių sumaterialėjo, užmiršo kodėl jie bėgo, o vienas kitas net metėsi bendradarbiauti su okupantų statytiniais.

Jei naujieji imigrantai piktinosi radę čia komunistuojančių lietuvių draugijas, skaitydami tai didelio tamsumo apraiška, tai vėliau senieji imigrantai šypsojosi stebėdami vieną kitą naujųjų kolaborantą su okupantų statytiniais, kuris nebemoka paaiškinti ko jis bėgo ir okupantų leksikone, vietoje buržuazinio nacionalistinio pabėgėlio, jau vadina mas 'karo metu užsienyje atsidūrusiu'.

Bet, užmirštant tuos mažus nukrypimus, reikia pripažinti, kad senąją ir naująją imigraciją vienijantis pagrindinis faktorius - laisva ir nepriklausoma Lietuva - tebėra tvirtas. Prieš jį nublanksta visi skirtumai.

K. Mes dažnai manome ir stengiamės labiau remti kolektyvinę, plataus masto veiklą, nes esą tai mūsų visų reikalas. Ar kartais ir mažesni organizaciniai vienetai neatlieka didelių ir naudingų darbų?

— Plataus masto veikla yra reikalinga ir naudinga, bet tas dar nereiškia, kad joje - ar šalia jos - nebeliktų vietos ir mažesniems organizaciniams vienetais, kurie gali - ir nere-tai atlieka - didelių ir naudingų darbų. Tie, kurie tiki į demokratinę santvarką, pripažįsta ir gerbia plūralinę visuomenės sąrangą, kurioje yra vietos įvairiausių dydžių ir pažiūrų organizaciniams vienetais. Mūsų lietuviškoje visuo-

menėje idealiausia padėtis rastųsi, jei būtų pasiektas darbo pasidalinimas ir reikalingų atlikti darbų koordinacija.

Darbo kelias mūsų tautos kovoje už laisvę yra labai platus, todėl svarbu, kad mūsų ir taip jau mažas jėgų išteklis būtų galimai racionaliau išnaudojamas.

Mūsų tautos laisvinimo vėžimas yra didelis ir sunkus. Jei visi organizaciniai vienetai, dideli ir maži, ji trauks viena kryptimi, tai jis šiaip taip judės. Bet jei lyg toje pasakėčioje gulbė temps į viršų, lydeka trauks į vandenį, o vėžys atbulas į priešingą pusę - tai vėžimas nejudės.

K. Pastaruoju metu, Vasario 16-ajai artėjant, pasigirdo laimingi veikėjų balsai, kad mūsų didžiosios institucijos - kaip LB, VLIKas ir ALTas pagaliau surado vieną nuomonę Lietuvos laisvinimo darbui. Ar tamsios nuomone taip tikrai yra, ar tai tik žodžiais linksniuojama vienybė?

— Į šį Tamstos klausimą, kuriame yra stipri doza sprogtamosios medžiagos, atsakymas nėra lengvas. Aš būčiau linkęs priimti susitarimą taip, kaip minėtų organizacijų vadovai skelbia, nes gerų norų visų organizacijų vadovybėse netrūksta. Bet gerus norus turėtų lydėti ir gera valia bei konkretūs susitarimai darbų pasidalinimo srityje. Jei tas būtų padaryta, būtų labai daug atsiekta. Iš susitarimų turėtų būti visi laukia, kad minėtų organizacijų vadovai, šalia viso kito, sustotų ir vieni kitus niekinę - palikime tą sritį okupantams ir jų statytiniams, nesiverždami jiems talkininkauti.

K. Siekdami stiprinti ir derinti mūsų pastangas kovoje už tautos laisvę, susirūpinę stebime tarptautinės padėties raidą, kurioje Amerika vaidina pagrindinę rolę. Ka manote apie JAV-bių politiką tarptautiniuose horizontuose?

— Tai labai platų lauką apimantis klausimas, į kurį be veik neįmanoma atsakyti ke- liais sakiniais. Tokio demokra- tinio krašto kaip JAV-bės - ku- rio plačioji visuomenė nori ir

praranda žetoną (chip) po žetono. Matydami padėties beviltiškumą pastaruoju metu, susitaria bent vieną žaidimą sulaužti uždaram kortom - tuo- jau laimi nedidelės vertės žetoniuką (Grenadą), bet tuo sukelia didžiausią audrą. Pirmiausia paties Dėdės Samo patarėjai sukiša: mūsų žaidikai lošia uždaram kortom, laužydami aiškias instrukcijas - nu- baust juos ir atstatyti! Pats griežčiausias pasmerkimas atė- jo iš Ivano. Jis Dėdės Samo lo- šikus išvadino banditais, žu- likais ir kitokiais piktais vardais Taip - savųjų ir oponentų su- gėdinti - Samo lošikai visai pa- simetė, kad dar vieną, labai brangų žetoną (Lebanoną) pasiuntė Ivano sterblės link ...

K. Ar iš šito alegoriško at- sakymo turėčiau suprasti, kad į laisvojo pasaulio ateitį žiūrėte pesimistiškai?

— Atsakymą skirčiau į du periodus: artimiausią ir toli- mesnį. Taip, dėl artimiausios ateities esu pesimistas. Per pastaruosius keliasdešimt me- tų Amerika - ir bendrai demo- kratinis Vakarų pasaulis - už- leidžia vadinamajai Sov. Są- jungai poziciją po pozicijos. Pozicijos užleidžiamos vien tik pasėkoje brutalių jėgų, kuri veržiasi pirmyn, vardan pa- saulinės revoliucijos. Tam la- bai patogi priemonė yra išna- dojimas bet kuriam krašte skurdo sukeltos socialinės ne- santaikos. Prieš dvidešimt penkeris metus Sov. Sąjungos įtakon pakliuvusi Kuba bu- vo tik pirmoji pakopa į Amerikos kontinentą. Jei reikalai vys- tysis pagal Kremliaus seniai paruoštus planus, tai Sovietų įtakon pakliūs dar visa eilė Centralinės ir Pietų Amerikos valstybių. Daugelis ženklų rodo, kad taip ir įvyks.

Dėl tolimesnės ateities esu optimistas. Puikiai prisimenu Hitlerio ir Mussolinio laimėji- mus. Berlyno-Romos ir Tokio

ašis atrodė nenugalima. Hit- lerio legionai trankėsi po visą Europos kontinentą, bet kuo- tas užsibaigė, visi gerai žino- me.

Ne kitoks likimas laukia ir vadinamosios Sov. Sąjungos. Jei rusiškoji meška negaus galo prisirijusi, anksčiau ar vėliau laisvasis pasaulis bus priverstas gelbėtis kitokiomis priemonėmis. Bet išsigelbėji- mas nuo pastarosios planų žmonijai gali brangiau kai- nuoti negu kainavo išsigelbė- jimas nuo Hitlerio.

K. Jūsų nueitas gyvenimo kelias iki šios gražios sukak- ties yra ilgas ir turtingas di- delių savo Tėvynės įvykių prisiminimais. Kurie mo- mentai Jūsų atmintyje pa- liko giliausius ir tragiškiau- sius pėdsakus?

— Mano, kaip ir kiekvieno geros valios lietuviio atminty- je, giliausius ir tragiškiausius pėdsakus paliko prasidėjusios Lietuvos nelaimės Antrojo Pa- saulinio karo išvakarėse, prade- dant Lenkijos ultimatumu, Klaipėdos atplėsimu nuo Lie- tuvos 1939 m. kovo mėn. ir, pagaliau, Lietuvos invazija ir okupacija 1940 m. birželio mėn. Stebint įvykius iš laisvos Amerikos buvo aišku, kad Hit- lerio trankymasis po Europą gerai nesibaigs.

Pats didžiausias nusivylimas buvo - kai Vakarai, susi- doroję su Hitleriu, visas lai- mėtąs pozicijas užleido jo part- nerui Stalinui.

Baigdamas turiu pastebėti, kad šiame pasikalbėjime iš- reikšti samprotavimai yra gry- nai mano asmeniniai ir neat- stovauja Lietuvos Diplomatine- s Tarnybos nuomonės, ne- žiūrint mano ryšio su ja.

MACHINE OPERATORS

JERSEY CITY MANUFACTURER
HAS ENTRY LEVEL MACHINE
OPERATOR POSITIONS AVAIL-
ABLE ON DAY OR NIGHT SHIFTS
FOR INTERVIEW PLEASE CALL
9 AM TILL NOON.

201-432-2000

(14-17)

UNION TOURS, INC.

Malonios Baltijos Kelionės — 1984

MINI TOURS — 5 Naktys Vilniuje — 2 Naktys Talline — 2 Naktys Helsinkyje.

Viso 10 Naktų/11 Dienų

Kelionės Nr.	Išvykstame	Grįžtame	Kainos iš New Yorko/Montrealio
401	Gegužės 30	Birželio 9	\$1394
402	Birželio 13	Birželio 23	\$1566
403	Birželio 27	Liepos 7	\$1566
404	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 18	\$1566
405	Gruodžio 26	Sausio 5	\$1175

MAXI TOURS — 5 Naktys Vilniuje — 3 Naktys Rygoje — 2 Naktys Talline
3 Naktys Helsinkyje

Viso 14 Naktų/15 Dienų

410	Gegužės 30	Birželio 13	\$1538
411	Birželio 13	Birželio 27	\$1710
412	Birželio 27	Liepos 11	\$1710
413	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 22	\$1710

I kelionių kainas įskaitoma — kelionė ten ir atgal FINNAIR linija. Trys valgiai kasdien Baltijos kraštuose, plaukiojimas laivu MS GEORG OTS Helsinki/Tallin/Helsinki ir valgiai, priėmimo pietūs Helsinkyje ir pusryčiai. Dvi įžymybių apžiūrėjimo kelionės kasdien Baltijos kraštuose įskaitant ekskursijas į Kauną ir Trakus. Kelionių grupės apsi- stos Tomi Helsinkyje, Viru Talline, Latvija Rygoje ir Lithuania Vilniuje. Išvykimai iš Vakarų — Westcoast bus registruojami individų patogumui.

Informacijai kreiptis pas Stephanie Horton 212-683-8500
Union Tours, Inc. 6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016.

LIAUDIES IŠMINTIES KELIU

Jau seniai galėjome įsitikinti, kad liaudies išmintis yra žymiai gilesnė, negu kai kurių mūsų žilų 'mokytinių' sapaliojimai. Be to, ji yra taip kondensuotai suformuluota, kad visai nereikia varginti akių skaitant storiausią knygą, įrodinėjančią 'teisybę', kad 'vanduo yra šlapias'. Liaudies ausimis klausant - vien laiko gaišinimas yra visi mūsų mokslo simpoziumai ir rašalo bei popieriaus eikvojimas pamokomieji laikraščių vedamieji, kurių pradžia skaitytojui užmiršta, nebaigę skaityti pabaigos.

Pavyzdžiui, kam tenai net tris dienas sausinti liežuvį mokslo rabinų suvažiavime Chicagoje, ieškant nesamo da lyko esmės ir nesutariant, kas yra sąlyga ir kas išvada, jeigu galima liaudies žodžiu viens kitam trumpai atkirsti: 'Su durnu - du turgu, ir važiuok namol'.

Kam varginti savo ir kitų galvas, siekiant mūsų visuomeninės, politinės ir partinės veiklos filosofinio apibūdinimo, kai liaudis jau seniai ją yra aptarusi posakiu: 'Aklas aklą veda, kurčias kurčio klaus' ir prie to nereikia daugiau nė vieno kablelio pridėti.

Ir taip natūralus liaudies protas yra tiksliai pasvėres visus mūsų gyvenimo reiškinius, atspėjęs mūsų slapčiausius jausmus ir vaizdingiausiai išryškines mūsų charakteri.

Apie mūsų čia praturtėjusius šykštuolius dar mūsų protėvių yra pareikšta: Iš jaučio pieno neišmėši, tad nėra jokios prasmės belstis į jų rezidencijų duris ir prašinėti aukų nei Lietuvos prisikėlimui, nei jos laidotuvėms.

Apie mūsų nutautėjusių brolių mirties patalę paskutinę valandą atgijusį patriotizmą ir kitus atsivertėlius tautosakoje yra kaip kirviu įkirsta: 'Kartais ir kiaulė pakelia galvą į dangų'.

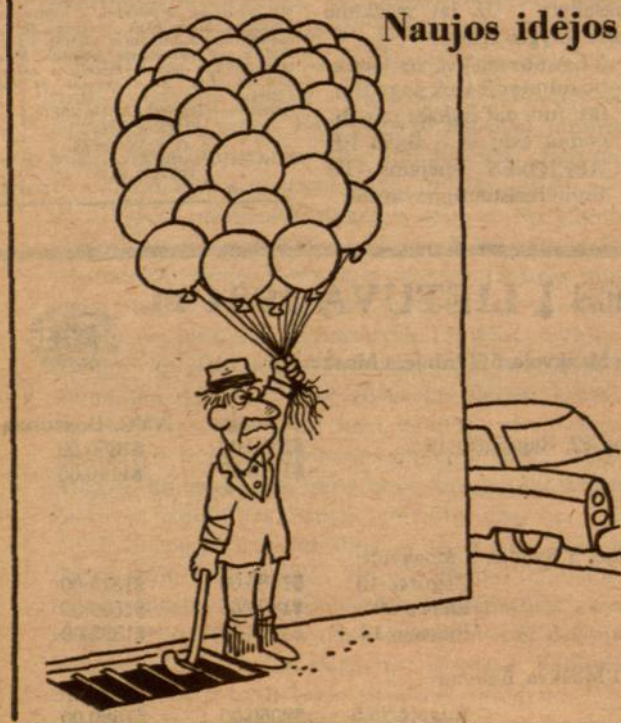
Mūsų laisvės kovos ir narsumo žadintojus, kurie dar prieš mūsų armiją pirmieji atbėgo į Ameriką ir čia dingo be pėdsakų, liaudis dar Lietuvoje charakterizavo, tardama: 'Musė ir uodegoje turi akį'.

Apie besididžiuojančius veikloje tik savo didžiausiu patyrimu ir nuodugniausiu Rytų ir Vakarų pasaulio pažinimu, kad nesuabejotume jų autoritetu, dar V. Krėvės surankiotos tautosakos archyve liaudies lūpomis tvirtinama: 'Pasaulyje yra mačiusių ir vištą, besišlapinančią per tvorą'.

Na, o sakykite, argi nepatikima liaudies išmintis, kai ji apie save reklamuoja mūsų dramų sambūrius, dainininkus, dailininkus ir savo kūriniam panegirikas rašančius rašytojus sako: 'O kas pakels šuniui uodegą, jeigu ne jis patsai sau?'.

Vadinasi, nespjaukykime ant liaudies galvos, nors ji būtų ir nuplikusi!

Naujos idėjos

'Naujasis mūsų kultūrinės organizacijos pirmininkas jau pirmame pokalbyje su žurnalistais iškėlė nepaprastai daug naujų idėjų taip sustiprinti mūsų kultūrinę veiklą, kad ji būtų aiškiai pastebima ir kitataučiai.'

(Iš korespondento pranešimo laikraščiu)

TVARKINGAS TURTO PAVELDĖTOJAS

Prieš 18 metų išėivijoje mirė veiklus lietuvių žurnalistas ir laikraščių redaktorius KAZYS OBOLINAS. Jo palikimas teko žmonai, o dabar mirusi žmona visą turtą užrašė amerikiečiui kunigui Tucsonė, Az. už dvasišką patarnavimą.

Kadangi ji buvo Dirvos prenumeratorė ir mirė pora mėnesių prieš baigiantis apmokėti prenumeratorai, tai dabartinis jos turto paveldėtojas oficialiai reikalauja iš laikraščio, kad jam būtų gražinta velionės 'nedaskaityti' keli doleriai.

ATSARGIAI PRIIMKITE AUKSTŲ PAREIGŲNŲ SVEIKINIMUS

Sulaukus 80 ir daugiau metų piliečius, garbingo jubilėjaus proga kartais pasveikina įžymesni šio krašto politikieriai ir net pats prezidentas, jeigu jam kas tokį Matūzelį parekomenduoja. Siomis dienomis 90 metų sulaukęs, Floridoje gyvenantis mūsų tautietis A.R gavo ir Prezidento Reagano puošnų pasveikinimo raštą. Deja, šis malonus senelis, savo amžiuje dirbęs tik anglių kasyklose, skerdykloje, rankiojės miesto šiukšlės ir tavernom vežiojės alaus statines, dabar taip nudžiugo, kad net pats JAV prezidentas jį pažįsta, jog perskaitęs sveikinimą čia pat gavo širdies priepuolį ir numirė.

Tai jau antras šioje kolonijoje toks nelaimingas atsitikimas.

Mums rašo

KUR BAIGIASI VALDŽIA, O PRASIDEDA TAUTA?

Gerbiamieji,

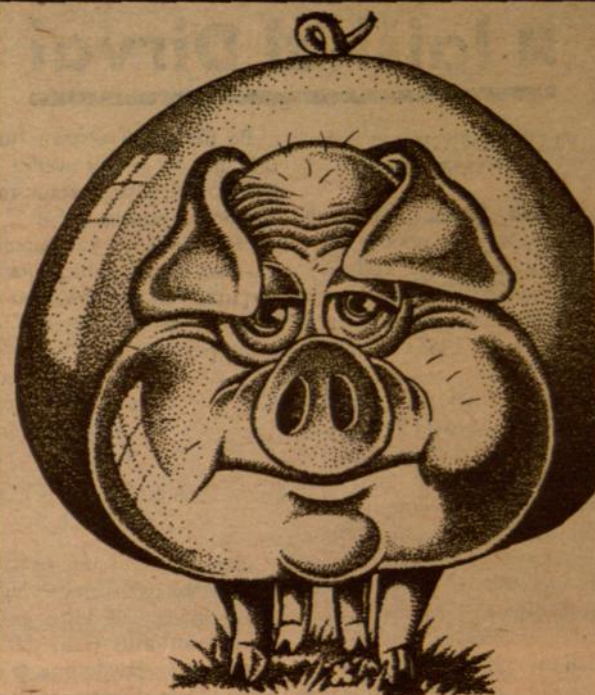
Siomis dienomis mane Amerikoje surado du okup. Lietuvoje gyvenantieji mano broliai. Vienas jų, Juozas, yra kažkokio maisto kombinato viršininkas, o kitas, Steponas, tuo tarpu sėdi kalėjime. Jie labai nori su manimi susirašinėti. Bet aš, būdamas ištikimas mūsų veiksmų potvarkiam, esu tvirtai pasiryžęs nebendrauti su tarybine valdžia, o palaikyti ryšius tik su tauta. Deja, šiuo mano atveju visiškai negaliu išsiaiškinti, kur baigiasi valdžia ir kur prasideda tauta? Taigi malonėkite man atsakyti į šį painų klausimą.

Trečiasis brolis
New York, N.

REDAKCIJA: Tamstos reikalui mes kreipėmės į vieną autoritetinę mūsų veiksmų atstovą, kuris mums atsakė tik vienu žodžiu: NEŽINAU.

Tada mes paklausėme įžymų filosofo, kuris taip išprotavo:

Kadangi valdžią sudaro tie, kurie valdo tautą ir jos gėrybes, tai maisto prekybos viršininkas brolis Juozas yra valdžia, o kalėjime sėdintis Steponas -- tauta, nes jis nieko nevaldo. Tad reikia palaukti, kol ir Juozas bus pasodintas į kalėjimą, nes tada abu broliai priklausys tautos kategorijai ir bus galima su abiem palaikyti ryšius, nenusikalstant paklusnumui veiksmams.

A.

PRANAŠINGIEJI KOŠMARAI

Sapnuos rods visa kas netikra:

Skrajoji, vaikštai ant galvos,

Geri, ulioji, valgai ikra,

O rytą pabundi blaivus...

Deja, nors mokslų tiesos lipa

Į tuščią plikę pranašų, --

Sapne išvydus kiaulės šnipą,

Į realybę panašu.

O jei mieguos esi didingas

Ir dar politikoj spartus, --

Gali, iliuzijai pradingus,

Išvyst kalėjimo vartus.

Ne kartą ir veiklos kvailystė

Pavirsta teisybe svarbia,

Jei sapno Parnase paslysti,

Nurieda laurai su garbe.

O kašmare pakeitęs rasę --

Jau savo tautai prazuvai,

Ir po mirties pavojus gresia,

Kai tardys dangiški tėvai.

KAS, KUR, KODEL?

Esame gavę keletą skaitytojų paklausimų, į kuriuos čia trumpai ir atsakome.

KL. Ką veikė pirmas į Amerikos kontinentą atvykęs lietuvis?

ATS. Mūsų žiniomis, jis ieškojo kito lietuvių, kad galėtų su juo susipykti ir tuo palaikyti tautinės tradicijas.

KL. Kur yra didžiausias nenuautusių lietuvių telkinys Amerikoje?

ATS. Sv. Kazimiero ir Tautinės kapinės Chicagoje.

KL. Kodėl seniau visai apmirusi išėivijos teatrinė veikla dabar žymiai pagyvejo?

Ats. Dėl to, kad vaidintojai jau sulaukė žilo amžiaus ir vyresniems vaidmenims jų nereikia grimuoti.

LIETUVA TREČIOJOJE OKUPACIJOJE

■ laiškai Dirvai

VLIKO EMIGRANTINE METAMORFOZĖ

Siemet, minint Lietuvos nepriklausomybės sukaktį New Yorke vasario 19 d., kalbėjo J. Jurkūnas, Vliko tarybos narys. Jo kalbą paskelbė ir 'Dirva' (Nr. 11 ir 12, 1984 m. kovo 15 ir 22 d.d.).

Kalba buvo pašvesta Vlikui: vinguliavo ji i šlovę. Kalbėtojas, sekdamas šiųmetę Vliko 'Vieningai šveskime Vasario 16 d. šventę', keistokai citavo steigiamąjį Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto 1944 m. vasario 16 d. atsišaukimą 'I Lietuvų Tautą!'. Pačitavęs atsišaukimo dalį nuo pat pradžios tik ligi trečiojo punkto, kalbančio apie 1938 metų Lietuvos Konstituciją, tą punktą ir po jo einančius punktus persoko, savo žodžiais patvirtindamas, kad jų esama visos dešimties, tartum Vlikas pripažintų ir juos, ir 1938 metų Lietuvos Konstituciją, toliau perėjo vėl prie citatos ir ją užbaigė visą atsišaukimą. Cituojant steigiamąjį atsišaukimą ir šitaip sunarstant mintis, atrodo, bandyta dabartinį Vliką vaizduoti tapatų su Lietuvoje įsisteigusiųjų. Kai kuriuos atsišaukimo punktus persokant, nulepta Vliko išeiviškoji perversa, jo emigrantinė metamorfozė. Juk politinės partijos apvertė aukštyn kojom Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto 1944 m. vasario 16 d. steigiamojo atsišaukimo principus savo 1945 m. liepos 3 d. vadinamuoju Wuerzburgo protokolu: 1938 metų Lietuvos Konstituciją išmetė, ją pakeitė 1922 metų konstitucija, tuo būdu paneigdamas Lietuvos valstybinį testinumą, pakirsdamos diplomatinės tarnybos pagrindus; Vliką apšaukė visagaliu valdžios (vyriausybės ir seimo), išskyrus tik teisumą, viešpačiu. Be to, Valstiečių liaudininkų sąjunga, Socialdemokratų partija, Laisvės kovotojų sąjunga ir ūkininkų partija reikalavo, kad būtų 'atmestos bet kurios vadinamos Laikinosios Vyriausybės, sudarytos 1941 m. birželio mėn., pretenzijos vienu ar kitu būdu toliau dalyvauti nepriklausomoms Lietuvos valstybinio gyvenimo tvarkyme'.

Kalbėtojas, šlovindamas Vliką, be pagrindo manipulavo Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto 1944 m. vasario 16 d. steigiamuoju atsišaukimu, kurį politinės partijos jau išeivystėje kone prieš keturiasdešimt metų išmetė patvorient ir pakeitė kažin kodėl paskaitininko nutylėtu vadinamu Wuerzburgo protokolu.

Dr. Bronius Nemickas

UZMIRSTI VYČIAI

I. Bublienė, aprašydama Romoje Sv. Kazimiero 500 m. sukaktį ir išvardindama Sv. Mišių aukų nešėjus praleido Vyčių pirmininkės L. Stukienės pavardę.

Vyčių oraganizacijos nariai dalyvavo gausiai - apie 200 asmenų - ir daugumas jų moterų buvo pasipuošusių tautiniais drabužiais.

Be to, Vyčių atstovų buvo taip pat ir garbės svečių, ir gaunančių iš popiežiaus rankų Sv. komuniją tarpe.

Mes jaučiame, kad tuomet, kai visos kitos organizacijos buvo paminėtos, tai ir Vyčiai turėjo būti paminėti.

Su pagarba,

Marytė Lepera

Vyčių cv visuomeninių reikalų vadovė

PASTABOS DĖL KNYGOS VERTINIMO

Tariusi dėmesingai skaitas 'Dirva' ir išskirtinai žvelgias joje i skiltį - Iš kitos pusės, kurioje autorius (vm) dažnai parodo savo įžvalgumą ir sąmojų. Deja, Dirvos nr. 10, toji kita pusė mane nustebino. Autorius, aptardamas Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos neseniai išleista, dr. Algirdo Vokietaičio redaguotą knygą 'Laisvės besiekiant' (ne Laisvės beiškant, kaip 'Pasaulio Lietuvis' 1/84 nr. garsinol) i ją, knygą, pažūrėjo, tarytum per svetimus akinius... Autorius savo išvados nepadarė, bet patiekė keletą užuominų, klausimų, kurie nekuriama skaitytojui knygą sumenkino, o kai kurį sudomino, paakino tą knygą išgyti ir pačiam ją perskaityti.

Autorius (vm) pirmuoju sakiniu keleriopai priekaištauja: A. pasitaiko knygų, patiekiančių daugiau klausimų, negu atsakymų; b. faktinai tai daugiausia vieno jos nario - Algirdo Vokietaičio - veiklos ir nuotykių aprašymas; c. liūto dalį skiriant Vokietaičiui 'lyg ir nužeminami kitų narių nuopelnai'...

Mano supratimu kiekviena knygą, sukelianti klausimus, skatinančius skaitytoją daugiau gilintis i tą sritį, yra teigiama knygos savybė... Istoriniai veikalai daugiausia rašomi pavienių autorių, todėl ir šioje knygoje Vokietaičio dominavimas negali būti smerkiamas. Užstojimas 'kitų nužemintųjų' turi labai nedaug pagrindo, nes, mano žiniomis, per eilę metų buvusių kovotojų susitikimuose buvo visiems keltas reikalas rengti savo atsiminimus iš ano antinacinio laikotarpio... Nevelu tai padaryti ir šiandien, ne šioje knygoje, gal kitoje ar periodikoje... Juo labiau 'Laisvės besiekiant' knygą neapima visų Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos darbo sričių. Čia aptariama knygą yra iš tų knygų, kuri patiekia istorikui gyvų liudininkų medžiagą apie lietuvių tautos laikyseną Hitlerio Vokietijos okupacijos metu. Bet tai tėra mažytė iškarpa iš to laikotarpio ir juo daugiau atsiras kitų leidinių, liečiančių tą patį laikotarpį, jo didesnis palikimas bus istorikui, tyrinėtojui.

'Laisvės besiekiant' knygą ne pačių leidėjų ir autorių neskaitoma tobulybe -- valia kiekvienam ją kritikuoti, ar joje teikiamus įvykių aprašymus papildyti bei patikslinti. Si knygą, berods, yra pirmoji iš to okupacijos laikotarpio. Jos išėjimas gerokai uždelstas, bet vistiek ji aktuali ir šiandien, kada mes esame sieti-

mųjų riksmu ir jėga stumiami i vokiečių nacių talkininkus, bendrininkus. Todėl neabejoju, kad kiekvienas lietuvis, besidomįs netolima praeitimi, ras laiko šią knygą perskaityti ir vyresnieji skaitytojai ta progą nusikels i anas dienas. O jaunesnieji skaitytojai ras ano meto aktyvių kovotojų gretose ne vieną herojų, dideliu pasišventimu ir auka dirbusį Lietuvai, besiekiant laisvės.

Pabaigai kartoju baigmini sakinį iš Dirvos nr. 4 vedamojo: 'Tai istorinė knygą 'Laisvės besiekiant' ir vertėtų kiekvienam lietuviui ją perskaityti, kad - žvelgiant praeitin - galėtume pamatyti, kad lietuviai ne tik nekolaboravo su vokiečiais, bet vedė aktyvią kovą, kad išsaugojus lietuvių jaunimą nuo išvežimo darbams i Vokietiją, prieš SS legiono sudarymą ir t.t.'

Mečys Valiukėnas

Chicago, IL

AR NE SUSIPAINIOJIMAS?

VM (Vytautas Meškauskas) Dirvos kovo 8 d. 'Iš kitos pusės' apžvalgoje atsiliepia i sausio 26 d. knygos LAISVĖS BE-SIEKIANČIŲ 'pristatymą'. Per kelias savaites VM išliko klausimų, kurie tą knygą perskaitytiems yra nesuprantami.

VM ypač idomauja pulk. leit. (Kazimiero) Ambraziejaus nelemtas epizodas. Jo pirmas keliamas klausimas skamba šiaip: 'Kokia čia slapta rezistencija, jei negirdėtam Lietuvos pulkininkui žinomos 120 estų pavardės'. Ir paprastam skaitytojui yra visiškai aišku, kad K. Ambraziejus 120 estų pavardžių negalėjo nešiotis nei savo galvoje, nei kišenėje. Pagal Stokholmo estų veikėjų tvirtinimus, areštų grandinė vystėsi nuo kelių pogrindžio vadovų, pas kuriuos gyveno ar su kuriais susitiko K. Ambraziejus. Koks buvo areštuotųjų skaičius K. Ambraziejaus plepumo pasėkoje - 120 ar ir kiek mažesnis - niekas iš lietuvių negalėjo suskaityti ir teko pasikliauti Svedijos estų daviniais. Si nelaimė vargiai būtų įvykusi, jei K. Ambraziejus būtų vykęs tiesiai i Suomiją, užuot 4 savaites 'užsisėdėjęs' Taline, kur jokių pavidimų VLIKas jam nedavė.

VM neaiškumams sušvelninti tektų priminti, kad K. Ambraziejus nebuvo siųstas 'karinei veiklai', bet mūsų rezistencijos ryšininku, kaip kad buvo pasiūlyta suomių gen-

štabo atsakingo karininko. Tačiau, 'sovietams jau artinant' - kaip pastebi VM - ir, be to dar, rimto kandidato nerandant, VLIKas neturėjo suomių pasiūlymo sekti!

Yra nuostabu skaityti apžvalgos žurnalisto komentarinį klausimą: O kokią misiją turėjo pats Vokietaitis?

Per vokiečių okupaciją pogrindžio mėginimai pasiekti lietuvių centrus užsienyje vyko per Ant. Valiukėną, veikiantį Berlyne. A. Valiukėnas gabi ir sumaniai persiūsavo pogrindžio informacijas lietuvių atstovams per neutralias sostines svetimų valstybių diplomatinį paštą. Toks susisiekimas buvo itin lėtas, svetimųjų perdėm kontroliuojamas (net vertimai būdavo reikalaujami) ir pavojingas tuo, kad A. Valiukėnas bet kada galėjo pakliūti i Gestapo nagus. Tad Vyr. Lietuvių Komitetas siuntė A. Vokietaitį i Svediją, mėgindamas nustatyti greitesnį, saugesnį ir nuo svetimųjų nepriklausomą ryšį tarp okup. Lietuvos ir užsienio lietuvių atstovybių (kaip žinia, Vokietaitis buvo paskirtas vėliau įsisteigusio VLIKo atstovu). - Kažin kodėl VM nesusigaudė knygos svarbioje paskirtyje?

Toliau VM dar diletantiškai klausia, kuriam galui garsinti pogrindžio veiklą, kuri 'turėjo būti SLAPTA'. Aliuzijos i pogrindžio 'visišką užsidarymą' nebuvo ir nebus sekamos nė viename rezistenciniame judėjime!

Pagaliau yra apgailėtina neišmanu - ir, man rodos, pikta užgaulinga - jei kas nors, anuometinių vietos sąlygų visai nežinodamas, vertina apščią ir itin svarbią švedų paramą mūsų rezistencijai pagal VIENOS ATSIKILTINAI PRAKIURUSIOS VALTIES MASTĄ!

Vladas Zilinskas
Treasure Island, FL.

(vm) A T S A K O

Antroje savo laiško pastraipoje Vladas Zilinskas teigia, kad ir 'paprastas skaitytojas turėjo suprasti, ką jis norėjo pasakyti. Už tat grįžkime prie knygos teksto:

'... Ambraziejus, vos Gestapo suimtas ir kiek pagąsdintas, tuoj pat išklojęs jam žinomas estų ir -- buvo BE ABEJONES spėjama -- lietuvių rezistentų pavardes...

DEL IŠDAVYSTES NEIŠ-VAIZDUOJAMO STAIGUMO suėmimai Estijoje siekė 120 rezistencijos veikėjų...

Kaip paprastas ir nepaprastas skaitytojas gali įsivaizduoti IŠDAVYSTES NEIŠIVAIZDUOJAMĄ STAIGUMĄ? Vie naip ar kitaip tik kaip visišką nepasiruošimą pogrindžio veiklai.

Jei tikėti dabartiniam VZ teigimui, kuris neišplaukia iš knygos teksto, kad AV nebuvo siųstas 'karinei veiklai', bet tik rezistencijos ryšininku - kam jis vežėsi uniformą?

Visų tų skaitytojų susipainiojimų - ar tiksliau, supainiojimų - nebūtų, jei knygą būtų turėjusi akylesnį ir griežtesnį redaktorių. Tai pasakyti, man rodos, galima, visai neužeminant pogrindžio veiklos, o ypač jo gerų norų, kuriais visai neabejoju.

PAREISKIMAS

Mano straipsnis apie Vasario 16-sios minėjimą Clevelande, tilpęs Dirvoje Nr. 8, išreiškia mano asmenišką nuomonę ir nebuvo ALTos valdybos svarstomas.

Anastazija Mackuvienė

• ARUNAS PEMKUS atstovavo ateitininkams, nešant popiežiui Jonui Pauliui II Sv. Mišių aukas Sv. Petro bazilikoje, o ne Arūnas Benkus, kaip buvo Dirvos kovo 8 d. laidoje paminėta.

**MEDICAL
PEDIATRIC PHYSICAL THERAPIST.**
Join the move to work in the great S. W. Challenging opportunity to join interdisciplinary team providing consultation, evaluation, and direct treatment to children (0-21) with various developmental and orthopedic disabilities. Pediatric exp. and a good working knowledge of pediatric orthopedics is preferred. Salary commensurate with exp. Please send resume to Pam Mathews, RPT, Carrie Tingley Hospital, 1128 University N. E. Albuquerque, NM 87102. EOM M/F/H/V (1419)

**OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES**
to work & live in a small congenial community and a 89 bed general hospital. We currently have full time openings in I.C.U. (Experience preferred), 11-7 shift. Competitive compensation and comprehensive benefits offered in a quality hospital environment. Please write or call: Albion Community Hospital, 409 W. Erie, Albion MI. 49224. (313) 627-2191, ext. 203. E.O.E. (14-16)

**ENGINEER
ELECTRICAL ENGINEER**
Growing medical/dental manufacturing company is seeking a motivated Engineer with high voltage design experience. Solid state digital design and x-ray knowledge helpful. Must have BSEE degree. Excellent salary and benefits. Send resume or call collect:
Attention: DARRELL HANSEN
MDT CORP.
P. O. BOX 10668
NORTH CHARLESTON, S. C. 29411
603-552-8652 (14-16)

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1984 m.

1 savaitės kelionės (2 naktys Maskvoje, 5 Vilniuje, 1 Maskvoje)

Birželio 10; Birželio 17; Liepos 22; Rugpjūčio 19
Rugsėjo 23 ir Spalio 07

Chicago NYC/Bostonas
\$1530.00 \$1360.00
\$1310.00 \$1140.00

2 savaitės kelionės

2 naktys Maskvoje, 5 Vilniuje, 5 Rygoje, 1 Maskvoje:
Gegužės 13
Liepos 09
Rugsėjo 17

\$1485.00 \$1315.00
\$1800.00 \$1600.00
\$1527.00 \$1335.00

2 naktys Maskva, 5 Vilnius, 1 Maskva, 6 Roma:

Rugpjūčio 5 \$2050.00 \$1880.00

Registracija, informacija ir brošiūros:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Avenue
Chicago, IL 60643

tel. (312) 238-9787

ŠV. KAZIMIERO IŠKILMĖS HARTFORDE

Connecticut lietuviai gali tikrai didžiuotis su puikiai pavykusi ir labai iškilmingai praverstu Šv. Kazimiero 500 metų sukakties paminėjimu. Didelė padėka priklauso visam šio minėjimo komitetui ir talkininkams, ypač pirm. Ignui Budriui, už įdėtą darbą ir laiku atliktus pasiruošimus.

Kovo 3 d. Hartfordo 'Bushnell' auditorijoje, 2 val. p.p., įvyko tikrai pasigerėtinis koncertas. Programą išpildė Toronto vyrų choras 'Aras', vadovaujamas Vaclovo Verikailio, Clevelando Ciurlionio ansamblio kanklių orkestras, vadovaujamas Onos Mikulskienės ir jungtinė tautinių šokių grupė - New Yorko 'Tryptinis', New Haven 'Vėtra' ir Hartfordo 'Berželis' - vadovaujama

Dalios Dzikičienės. Tautinių šokių muziką atliko pučiamųjų instrumentų orkestras, vadovaujamas muziko Jurgio Petkaičio. Virš 1,500 dalyvių buvo neapvilti šio reto lygio koncertu.

Po koncerto, gražiamame La Renaissance klube E. Windsor, 6 val. p.p. įvyko iškilminga vakarienė su šokiais, kur susirinko virš 650 dalyvių, ypatingai daug lietuviško jaunimo. Čia buvo perskaityta nemažai sveikinimo telegramų ir laiškų. Žodžiu sveikino viešnia iš Chicago, Balfo CV pirm. M. Rudienė ir minėjimo komiteto pirm. inž. I. Budrys. Tai buvo reta proga susipažinti, pasibendrauti ir pašokti.

Minėjimo apvainikavimas įvyko kovo 4 d. 2 val. p.p. Šv.

Šv. Kazimiero minėjime Hartforde Ciurlionio ansamblio kanklių orkestras atlieka meninę programą. Priekyje - muz. Ona Mikulskienė ir D. Dzikičienė. A. Dziko nuotr.

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA ŠIRVAITIS

PETRAS MATAS

ANTANAS KALVAITIS

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

Juozapo katedroje, Hartforde. Vien eisenoje į katedrą, su vėliavomis ir palakatais, dalyvavo apie 1,500 žmonių. Jungtinis lietuvių parapijų choras jaudinančiai pasitiko su giesmėmis 'O Kristau, pasaulio Valdove' ir 'Pulkim ant kelių'. Šv. Mišias atnašavo vyskupas John F. Hackett, o gerai paruoštą pamokslą apie Šv. Kazimierą pasakė Hartfordo arkivysk. John F. Whealon. Kun. Valdemaras Cukuras pasakė gražų patriotišką pamokslą lietuviškai. Prie altoriaus apeigose dalyvavo 4 vyskupai ir apie 20 kunigų. Maldas lietuviškai ir angliškai skaitė vien lietuviai. Choras, vadovaujamas muz. J. Petkaičio, giedojo giesmes lietuviškai ir lotyniškai. Pritariant chorui, puikiai giedojo svečias sol. Vaclovas Verikaitis. Be duonos ir vyno,

buvo iškilmingai atnešta daug simbolių dovanų pašventinti ir paaukoti. Pabaigoje galingai nuskambėjo Amerikos ir Lietuvos himnai ir, nevienai ašarai byrant, 'Marija, Marija'.

Labai gerai pavykęs Šv. Kazimiero minėjimas buvo atitin kamai paminėtas televizijos stočių ir vietinių laikraščių plačiais aprašymais bei nuotraukomis. Viena Hartfordo televizijos stotis (30 k.), kovo 4 d. rytą, visą pusvalandį užpildė 'Ciurlionio' ansamblio kanklių orkestro ir 'Berželio' šokėjų pasirodymais.

Connecticut istorijos muziejuje, 231 Capitol Ave., Hartforde, per visą kovo mėn. vyko lietuvių kultūrinė paroda, paruošta Saulės Satienės.

Minėjimo rengėjai nuoširdžiai dėkoja visiems prisidėju-

siams prie šios šventės pasisekimo ir iškelimo šv. Kazimiero ir Lietuvos vardo.

Lionginas Kapeckas

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS

To work and live in a small congenial community and new modern 92 bed Regional Hospital. Must have current Oklahoma License. Hospital provides good pay, benefits, retirement. Great working conditions. Apply call or send resume: To ADMINISTRATOR

CUSHING REGIONAL HOSPITAL

P. O. BOX 1409
1027 E. CHERRY ST.
CUSHING, OKLAHOMA 74023
(7-18)

WANTED REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

FOR SMALL NORTHEASTERN CALIFORNIA COMMUNITY AND A 59 BED CONVALESCENT FACILITY.

Salary negotiable

WRITE TO BOB KING

ADMINISTRATOR

BOX 997

ALTURAS, CALIFORNIA 95101

CALL COLLECT 916-233-3416
(9-18)

KAI PACAI VIEŠPATAVO LIETUVOJE

(11)

Dr. Algirdas Budreckis

Jiems priešinosi Radvilai, kurių vienas buvo vedęs Sobieskio seserį, ir didikai Sapiegos. Pacų rezoliucijai prieš vietinį kandidatą ir negalint susitarti dėl kitų kandidatų, viena vaivadija po kitos pasisakė už Sobieskį. Pacai protestuodami buvo pasitraukę iš elekcijos, bet, negalėdami net visos Lietuvos palenkti savo pusę, pagaliau turėjo nusilenkti.

1674 m. elekcinis seimas pasižymėjo neramia nuotaika. Vėl svetimų valstybių agentai siūlė savo kandidatus. Šį kartą susidomėjo Žečpospolitos sostu: Lotaringijos Karolis, jaunesnysis Condé, Neuburgo, Sabaudijos, Modenos kunigaikščiai, taip pat Danijos karalaitis, Brandenburgo kurfiursto sūnus ir dar kiti.⁵⁷

1674 m. susirinko elekcinis seimas. Po Chotino mūšio Jono Sobieskio populiarumas buvo iškilęs. Kristupas ir Mykolas Pacai norėjo pasinaudoti rinkimų proga ir atskirti Lietuvą nuo Lenkijos. Jie atsivedė kariuomenę į seimą! Atrodė, kad prasidės karas tarp lenkų bajorų ir lietuvių kariuomenės. Anglas įvykių stebėtojas Bernard Connor ketvirtame savo laiške Londono valdžiai aprašė rinkiminį seimą. Jis rašė, kad "kai generolas Pacas (Lietuvių frakcijos vadas) pastebėjo, jog Sobieskis nori vainiko, visom jėgom jis stengėsi jam sutrukdyti ir kiek galėdamas daugiau balsų nukreipti prieš Sobieskį. Atrodė, ko gera, gal būtų buvę prieita iki kraujo praliejimo, jeigu Lietuvos iždininkas Sapiega nebūtų visų apraminęs".⁵⁸

Į Žečpospolitos karalius — Lietuvos didžiuosius kunigaikščius Pacai siūlė Lotaringijos Karolį: Rusios vaivada Stanislovas Jablonovskis pasiūlė Jono Sobieskio kandidatūrą, kurią parėmė Lenkijos šlėkta. Prie Jono Sobieskio kandidatūros pristojo ir lietuviai, nors Kristupas ir Mykolas Pacai to nenorėjo. Vadinasi, Sobieskio partija buvo stipresnė ir jis buvo išrinktas valdovu.

Ir iš tikro, kai Sobieskis įjojo į Varšuvą su savo palyda, minios jį džiaugsmingai pasitiko. 1674 m. gegužės 19 d. atrodė, kad bus kraujo praliejimas tarp lenkų ir lietuvių. Pacai, negalėdami lenkų bajorų pasirinkimo pakeisti, garsiai protestavo ir išsikėlė į kitą Vyslos pusę. Gegužės 19 d. vakare jau 13 vaivadijų davė balsus už Sobieskį, laukta tik Lietuvos apsisprendimo. Kitą dieną jau Sobies-

kio žmona Marysienka priiminėjo sveikinimus. Sobieskio rūmuose susirinko senatoriai ir gausus bajorų būrys. Nusiųsta delegaciją dėtis su Pacais ir nekantriai laukta jos grįžimo. Jau šeiminingai liepė duoti pietus, o prie stalo elgtasi pagal ceremonialą kaip karaliaus rūmuose. Pagaliau atėjo delegatai su pranešimu, kad rytoj Lietuva prisijungs prie vienbalsio Sobieskio išrinkimo. Pacai nusileido ir vyskupas nominavo naują karalių.⁵⁹

Bet iš karto matyti, kad Pacai prieštarauja naujam karaliui. Kai 1674 m. elekcinis seimas nutarė leisti naujam karaliui iki karūnacijos vartoti savo asmeninį antspaudą, šaukiant bajoriją į karą ar siunčiant kokius raštus į užsienį, tai lietuviai prie to pridėjo pastabą, kad Maskvos reikaluose turės būti naudojamas Lietuvos antspaudas. Kancleris Pacas, kuris tada palaikė artimus ryšius su caro atstovu Tiapkinu ir galvojo Sobieskiui pašalinti pasinaudoti net Maskvos parama, iš savo rankų tų reikalų nenorėjo išleisti.⁶⁰

Tapęs karaliumi, Jonas Sobieskis norėjo atvaduoti Kamenecą ir kvietė lietuvių į pagalbą. Bet etmonas Pacas laišku dėl ligos atsisakęs dalyvauti žygyje. Iš lietuvių Sobieskiui padėjo tik lauko etmonas Mykolas Radvilas ir Kazimieras Sapiega. Karas su turkais baigėsi 1676 m. Žoravno taika.⁶¹

Vis dėlto Pacai su Sobieskiu nesusitaikė. Drauge su Trakų vaivada Marcijonu Oginskiu jie rimtai tarėsi nutraukti ryšius su Lenkija.

1675 m. kancleris Pacas buvo pareiškęs protestą prieš karaliaus Jono Sobieskio pasiūstas Lietuvos ekonomijų revizorių instrukcijas, antspauduotas asmeniniu karaliaus antspaudu. Primas Olšovskis tada laiške Vilniaus vyskupui aiškino, kad asmeninį antspaudą *Pacta Conventa* punktai draudžia vartoti tik valstybės reikalams. Taip pat ekonomijų nuomos sutartys būtų antspauduotos Lietuvos, o Lenkijoje esančių ekonomijų — Lenkijos valstybiniu antspaudu. Bet joks įstatymas nedraudžia karaliui siųsti savo žmones į jam pavestus stalo dvarus pačiam vienam, be kanclerių.⁶²

Pirmoje viešpatavimo pusėje Sobieskis laikėsi Prancūzijai palankios politikos. Sobieskis įsipareigojo Liudvikui XIV veikti prieš Austriją ir pradėti karą su Brandenburgo kurfiurstu. Už tai Prancūzijos Liudvikas XIV pažadėjo jam finansinę paramą. 1677 m. Sobieskis padarė sutartį su Prancūzija ir Švedija prieš Brandenburgą ir pradėjo ruošti karui. Karo išlaidas žadėjo padengti prancūzų karaliaus. Nukariauta Prūsija turėjo tapti Sobieskio kunigaikštija. 1677 m. Sobieskis išsirengė prieš Dancigą, ten kilusių neramumų malšinti.

1983 metų laureatai:

rašytojas KAZIMIERAS BARENAS
dail. ALFONSAS DARGIS
muzikas ALEKSANDRAS KUCIONAS
BRONTIUS KVIKLYS
BRONYS RAILA
prof. kun. ANTANAS RUBSYS
SAULIUS KUBILIUS
aktorius VITALIS ZUKAUSKAS

JAV LB KULTūros TARYBOS KETVIRTOJI

PREMIJŲ ŠVENTĖ

Laureatų pristatymas — Premijų įteikimas — Meninė programa

Maloniai visus kviečiame susitikti su mūsų kūrėjais ir pasidžiaugti jų įnašu į lietuvių kultūrą.
Globėja LB Detroito apylinkės valdyba Rengia JAV LB Kultūros Taryba

1984 m. balandžio mėn. 15-tą dieną,
sekmadienį, 12:15 val. popiet
DETROITE,
Dievo Apvaizdos Parapijos
Kultūros Centre,
25333 W. 9 Mile Road,
Southfield, Mich. 48034

BOSTON

BALTIJOS IR ŽALGIRIO
TUNTŲ SUEIGA

Prieš prasidedant Kaziuko mugei, sekmadienį, kovo 18 d. įvyko trumpa skaučių ir skautų tuntų sueiga. Sueigos metu ps. Jūratę Dambrauskaite, baigusią Gilwellio vadovų kursų, pasveikino kursų direktoriaus pavaduotojas vs C. Kiliulis, užrišdamas jai Gilwellio kaklaraistį ir įteikė kursų baigimo pažymėjimą. Gražinai Danasienėi vs I. Nenortienėi įteikė "Tėvynės Dukros" žymenį. Žalgirio Tn. tuntininkas js Gintaras Cepas, išbuves pareigose ketveris metus, perdavė jas Vytautui Jurgėlai. Tuntininko pavaduotoju sutiko būti Mykolas Manomaitis. Baltijos Tn. šiuo metu vadovauja Irena Vidugirienė ir vyr. skaučių Židiniui - Vida Hodges.

IDOMI KAZIUKOMUGE

Po tuntų sueigos, sekmadienio rytą, kovo 18 d., prasi-dėjo Kaziuko mugė, kurią atidarė Atlanto rajono vadeiva vs A. Treinys. Savo žodyje jis prisiminė skautiškų mugių

Amerikoje pradininkę a.a. vs Elena Gimbutienę. Baigdamas palinkėjo visiems geros sekmės mugėje.

Entuziastingi pirkėjai nusukubėjo prie savo iš anksto pasirinktų stalų. Moterys apstojė židinių stalą, kur dailios gintarinių karolių virtinės žėrė žerėjo. Įdomūs ir originalūs buvo garantuoti ir išbandyti kepimo receptų užrašai, kuriuos tik čia galima buvo įsigyti. Gėlių stalias visuomet turi pirkėjų. Nemažai šį kartą turėta įvairių rūšių kaktusų ir Afrikos žibuoklių.

Didžiausią pasisekimą turėjo loterija - už dolerį trys bilietai ir beveik visi pilni. Toliau matėsi gražių, patogių paukščių inkilų, įvairių rankdarbių, reikalingų smulkmenų ir kitokių prašmatnybių.

Nusimanantieji rinkėjai nepraejo nesustodami prie lietuviškų monetų ir pašto ženklų, kurių pilni rinkiniai ir retos serijos yra retai kur matomos. Nauji dail. Vaškeliio šv. Kazimiero medaliai, dail. A. Tamšaičio - Skautybės Fondo ir dail. R. Viesulo Vatikano išleisti, su pirmos dienos Vatikano pašto antspauda, ženklai vilioja viliojo žmones. Ir dar daug mugėje buvo čia ne-

išvardintų įdomybių, tik reikėjo domėtis ir jas apžiūrėti.

Netrukus atėjo ir pietų laikas. Teko skubėti į kitą salę. Pietūs trijų rūšių - pasirinkimas pagal skonį. Nelengva buvo pamaitinti tokią žmonių daugybę, tačiau šeimininkės savo darbą gražiai atliko.

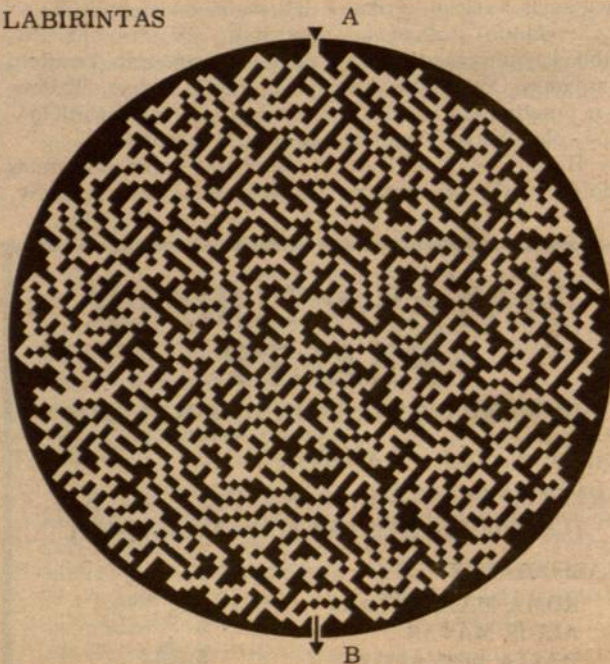
Teko užsukti ir į vyr. skaučių ir sk. vyčių pastangomis gražiai įrengtą kavinę, kur prie kavos puodelio ir tortų, grojant muzikai, galima buvo ramiai su draugais pasikalbėti. Įdomiai pastatyta Stefos ir Linos Subatienių dviejų veiksmų pasaka "Raudonkepuraite" sutraukė daug jaunų žiūrovų. Vaidino jų draugai, šiek tiek vyresni. Svarbiausi veikėjai: R. Kalvaitytė, N. Snipaitė, A. Janulaitytė, A. Veitas ir E. Kazlaitė. Vaidintojai buvo geri ne tik savo vaidyba, bet ir motinų pasiūtais kostiumais. Be jų scenoje dalyvavo zuikiai grybai, gelės ir skautai - su pri-taikytais šokiais ir dainomis, tad viso artistų skaičius siekė net 21. Vaidinimui muziką pritaikė ir pianinu skambino Aldona Lingertaitienė. Gražų miško scenovaizdį ir vaidinimo programą piešė V. Dilba, padedant Bostono "Senujų Lapinų" būrelio nariams. Ten-

ka taip pat paminėti T. Kiliulį ir A. Šležą, tvarkiusius scenos apšvietimą ir garsą. Vaidinimui paruošti buvo įdėta daug darbo ir pasišventimo, Gaila tik, kad jo nėra kur pakartoti.

Diena greit prabėgo. Liko dar sutvarkyti salės ir pasidžiaugti gražiai pavykusiu rengimu. Svečiai ir rengėjai buvo patenkinti, atsisveikindami iki kitų metų.

(kn)

LABIRINTAS

Suraskite kelią iš A į B. Atsakymas 14 psl.

Švedai iš Livonijos savo kariuomenę per Lietuvą turėjo permesti į Rytprūsius. Nepasisiekė Prūsijoje švedams. Mat didysis etmonas Pacas neleido švedų kariuomenei laisvai pereiti laiku per Žemaičius. 1678 m. neturėdamas daug kariuomenės, Lietuvos didysis etmonas negalėjo visiškai neleisti švedų, bet visą laiką darė kliūčių ir, švedų pulkus glaudžiai apstatęs Lietuvos kariuomenės daliniais, lydėjo per visą Žemaitiją, žiūrėdamas, kad jie eitų siauru ruožu, neišsuktų iš kelio ir neplėšikautų. Švedams pavėlavus į Prūsus, Brandenburgo kurfiurstui pavyko sutelkti užtekčiai kariuomenės jiems sumušti.⁶³

Sapiegos lietuvių kariuomenė švedus lydėjo, kai jie grįžo pro Žemaičius karą pralaimėję 1679 m. Žodžiu, etmonas Pacas sabotavo karaliaus karo žygius.

XII. Pacų galybės sutemos

Iš visų Lenkijos karalių-Lietuvos didžiųjų kunigaikščių Jonas Sobieskis mažiausiai mėgo lankytis Lietuvoje. Tik retkarčiais Gardino seimo metu jis buvo priverstas atvažiuoti į Lietuvą. Mat Pacai visur stoji jam skersai kelio. Bet ir Pacų fizinės jėgos buvo ribotos. Juos veikė amžius ir senatvė, juos sudorojusi.

1682 m. Vilniaus akademijos rektorius sukurstė studentus ir minią sunaikinti kalvinų bažnyčią Vilniuje. 1682 m. balandžio 2 d. minia tęsė tas riaušes, kai Vilniaus vaivada Mykolas Pacas išvažiavo iš miesto. Kazimieras Jonas Sapiega atvyko į miestą su kariuomenės daliniais, pagavo keletą piktadarių ir sustabdė riaušes.⁶⁴

Senas Lietuvos etmonas ir Vilniaus vaivada Pacas savo dienų pabaigoje turėjo išgyventi didelius neramumus Vilniuje. Per neapsižiūrėjimą jis leido jėzuitams nuimti kryžių nuo evangelikų bažnyčios ir tai mieste sukėlė tikras riaušes. Ne tik tai kryžius buvo sukurstytos minios nuimtas, bet ir maldos bei dvasiškių namai visiškai sugriauti, knygos sudegintos, vaikas įmestas į laužą, sidabras, varpai ir indai išgrobstyti, net protestantų kapinėse kapai išdraskyti, lavonai išmėtyti ir išniekinti. Iš miesto tą dieną pasitraukęs didysis etmonas Pacas, susijaudinęs staiga mirė Vakos dvare prie Vilniaus.⁶⁵

Karalius Jonas Sobieskis paskyrė komisiją toms riaušėms ištirti. Ją sudarė vyskupas A. Kotavičius, lauko etmonas Kazimieras Sapiega, Benjamins Povilas Sapiega, kaštelionas Juozas Služka, K. Čižas ir Povilas Barča Sienickis. Komisija buvo pakvietusi riaušių kurstytojus į tribunolą, bet kaltininkai pabėgo.⁶⁶

Etmonas Pacas nebuvo vedęs, tad jo turtus pasidalino giminės.

Ir etmono pusbrolis kancleris Kristupas Pacas sunegalavo. 1683 m. jis buvo išvykęs į Vokietiją, Karlsbadan gydytis. Grįžęs į Varšuvą 1684 m. mirė. Buvo parašęs, kad palaikys parvežtą į Pažaislį.

Kada Jonas Sobieskis 1684 m. vasario 16 d. vietoje Gardino,

kaip reikėjo, sušaukė seimą Varšuvoje, įsižeidė lietuviai, kurie susirinko Gardine, bet po derybų, kurios tęsėsi per ištisą mėnesį, nurimo, išsiderėję, kad Varšuvos seimas vadinsis Gardino seimu, gi jo maršalka bus išrinktas Gardino lietuvis Andrius Gelgaudas.⁶⁷

Antrasis pagal eilę seimas Gardine turėjo susirinkti 1685 m. Bet Jonas Sobieskis, kuris buvo jau per daug išvargintas Pacų opozicijos ir 1684 m. mirus Kristupui Pacui, aplenkdamas pakanclerį Domininką Radvilą, kanclerio antspaudą privačiai atidavė Martynui Oginskiui.⁶⁸ Prieš karalių dabar sukilo ne tik Pacai, bet ir Radvilai.

Ilgiausiai seimuose kovą prieš Sobieskio tariamą absoliutizmą vedė Žemaičių seniūnas Mykolas Petras Pacas, labai karštas ir staigus. 1685 m. "Gardino seime" Varšuvoje jis atvirais žodžiais puolė karalių, kaltindamas jį savanaudiškai apleidžiant Lietuvos gynimą nuo Maskvos. Sobieskis įžeistas griebėsi kardo — Mykolas Petras Pacas ne nusigando, bet garsiai sušuko, kad esąs pasiruošęs dar kartą karalių paženklinti savo ginklo kirčiu, kaip tai kartą jau buvo padaręs jaunystės dvikovoje. Karalius nusileido prieš šį narsų Pacą.

Iš Varšuvos nuvyko Žemaičių seniūnas Pacas į Raseinius tribunolui deputatų rinkti. Kadangi jis buvo su Žemaičių vyskupu Krispinu susipykęs, juodu tuoj susiginčijo dėl pirmininko vietos. Pakilo triukšmas seimelio salėje. Vieni stoji už seniūną, kiti už vyskupą. Susigundę bajorai nuvertė Krispiną su kėde žemėn, nedaug tetrūko, kad vyskupas būtų buvęs sudraskytas, tik vienas iš didikų jį apgynė. Girtas bajoras iššovė ir sužeidė kitą. Muštinės ir vaidai nesiliovė per keletą dienų. Staiga seniūnas Pacas mirė.

Vyskupas iškeikė Pacą jau pašarvotą, liepęs uždaryti visus įėjimus į bažnyčią, kad į ją niekas karsto su lavonu neįneštų. Tik šeimai įsikišus, vyskupas Krispinas nusileido, ir Pacas buvo palaidotas. Po kelių mėnesių popiežius iškeikimą panaikino.⁶⁹

Taip ir dingio Pacų galybė Lietuvoje.

(Pabaiga)

57. Sruogienė, p. 603.

58. Zr. Bernard Connor, The History of Poland in Several Letters to Persons of Quality, Vol. I, Londonas, 1698.

59. Sruogienė, pp. 603-604.

60. Šapoka, p. 175.

61. Sruogienė, p. 606.

62. Šapoka, pp. 165-166.

63. Ten pat, p. 363.

64. Jonas Šliūpas, Gdynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje, Čikaga, 1909, p. 147.

65. Sruogienė, p. 606.

66. J. Šliūpas, p. 148.

67. Teodor Morawski, Dzieje narodu Polskiego, VI t., Poznanė, 1875, p. 91.

68. Šapoka, p. 67.

69. Sruogienė, p. 607.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

Janušaičių išleistuvės

Jurgis ir Veronika Janušaičiai buvo giliai įleidę šaknis lietuvių išeivijos sostinėje Chicagoje. Atvykę į Ameriką, Janušaičiai nutūpė Chicagoje, įsitvirtino prekyboje ir su partnierių vedė visiems žinoma maisto ir likerų krautuvė Paramą. Jurgis Janušaitis buvo ne tik sumanus prekybininkas, bet taip pat ir nepaįstantis visuomenininkas, lietuvių laikraščių kruopštus bendradarbis, daugelio organizacijų uolus talkininkas bei rėmėjas. Be Janušaičių dalyvavimo neapsiejo nei didieji ar mažesnieji renginiai, sukaustuviniai minėjimai, šeimų šventės - o Jurgio šmaikšti plunksna visą tai užfiksavo lietuviškuose laikraščiuose bei leidiniuose.

Visa tai atsispindėjo atsivertusio vakarone, įvykusioje š.m. kovo 17 d. Jaunimo centro kavinėje. Atsisveikinimą rengė Lietuvių žurnalistų s-gos centro valdyba ir JAV LB Marquette Parko apylinkės valdyba.

Jurgis Janušaitis yra LZS-gos centro valdybos pirmininkas ir LB Marquette Parko apyl. valdybos narys informacijai. Vakaronę pradėjo LZS centro v-bos vicepirm. ir radijo Margučio vedėjas Petrus, o į jo vadovavimą pakaitomis įsijungė ir kiti žurnalistų s-gos centro v-bos nariai: Algis Pužauskas ir Br. Juodelis bei LB apyl. pirm. Birutė Vindašienė. Kalbėtojų susidarė ilgoka eilė, tai ir gerai, kad vadovai keitėsi, įnešdami įvairumo bei gyvumo.

Vadovavimą pradėjo Algis Pužauskas ir perdavė linkėjimų išvykstantiems į Floridą Jurgiui ir Veronikai Janušaičiams saulėto, prasmingo ir sveikatingo gyvenimo palinkėjimo šių organizacijų atstovai: Lietuvos garbės konsulas J. Daužvardienė ir savo vardu - vicekonsulė M. Kriaučiūnienė, buv. Lietuvių žurnalistų s-gos centro v-bos pirm. kun. J. Vaišnys, SJ, kurio valdyboje Jurgis dvi kadencijas buvo garsųjų spaudos balių organi-

zatorius, BALFo centro valdybos pirm. M. Rudienės vardu - K. Stepaitis, Lietuvių operos valdybos vardu - pirm. V. Radžius, paštininkų klubo ir šeimos bičiulių vardu - Vincas Urbonas. Pastarasis plačiau sustojo ties Jurgio veikla Hanau stovykloje, Vokietijoje ir parodė stovyklos laikraščio unikalų numerį su dail. Penčylos orig. šaržais, redaguotą Jurgio ir kolektyvo.

Vadovavimą perėmė Petras Petrutis. Kalbas tęsė: Lietuvos istorijos d-jos vardu - A. Bagdonas, ALT S-gos ir Chicago skyriaus v-bų bei buv. tau tinių šokių švenčių rengimo komiteto vardu - pirm. dr. L. Kriaučiūnas, Lietuvių respublikonų ir Sv. Kazimiero kapinių lietuvių teisėms ginti komiteto - A. Regis, JAV LB Vidurio vakarų apyg. pirm. K. Laukaitis.

Įtarpoje meninę programą atliko ir švč. M. Marijos Gimimo (Marquette Parko) parapijos choro vardu pasveikino dainuojančios žemaitės: Bronė Stravinskienė, Aldona Underienė ir Dana Varaneckienė, vadovaujant muzikui Kaziui Skaigiriui. Jos dainavo tryse ir duetais. Po tradicinės žemaičių dainos "Pempel, pempel ..." padainavo kupletus, sukurtus muzikinio vadovo, paliesdamos Janušaičių, ypač Jurgio gyvenimą ir veiklą.

Po meninės programos buvo tęsiamos kalbos, vadovaujant B. Juodeliui. Kalbėjo: Lietuvių Fondo tarybos ir valdybos vardu - A. Juodvalkis, o M. Remienė įteikė trijų prezidentų medalį, Lietuvių tautinių namų vardu - M. Valiukėnas, skautų - A. Paužuolis, tėvų jėzuitų - kun. J. Borevičius, SJ Dainavos ansamblio - valdybos pirm. V. Jasinevičius, Montesori mokyklos - J. Krutulienė.

Vadovavimą perėmė apyl. pirm. B. Vindašienė. Kalbas tęsė: Marquette Parko namų savininkų d-jos - pirm. Z. Mikušis, Paramos tarnautojų - M. Salikienė, Dirvos ir jos redaktoriaus V. Gedgaudo var-

LIETUVIŲ OPERA

Gounod opera

FAUSTAS

SU
VALPURGIJOS NAKTIES SCENA

1984 m. gegužės 5 d., 7:30 val. vak.
gegužės 6 d., 3:00 val. popiet

MORTON EAST HIGH SCHOOL AUDITORIUM
2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL

Diriguoja ARŪNAS KAMINSKAS

Bilietai 25.00, 20.00, 15.00, 10.00

Gaunami Vaznelių prekyboje,
2501 West 71 st. St., Chicago, IL 60629
471-1424

Ir autobusų bilietai gaunami ten pat.

Paštu bilietai užsakomi tuo pačiu adresu,
tik čekį išrašant: Lithuanian Opera Co., Inc.

Arūnas Kaminskas,
Dirigentas

Christian Smith,
Režisierius

Darrel Rowader,
Faustas

Violeta Karosaitė,
Choreografija

Anita Pakalniškytė,
Margarita

Jonas Vaznelis,
Mefistofelis

Algirdas Gražis,
Valentinas

Margarita Momkienė,
Siebelis

Aldona Stempuzienė,
Morta

Kazys Otelis,
Scenos Produkcija

Emilija Sakadolskienė,
Chorvedė

Alfa Gečas,
Chorvedys

Bernardas Prapuolenis,
Wagneris

Praėjusiais metais Velykinių pusryčių metu Jaunimo centre dalis svečių. Prie stalo inž. A. Rudis, BALFo pirm. Marija Rudienė ir N. Juškus.

du - A. Juodvalkis, PLB valdybos vardu - vicepirm. švietimo reikalams - B. Jasaitienė.

Kalbų gausą užsklendė B. Vindašienė, raiškiai perskaičiusi kupletus apie Janušaičių gyvenimą, ypač Jurgio veiklą LB Marquette Parko apylinkės valdyboje ir įteikė dovaną - J. Zikaro knygnešio repliką.

A. Pužauskui perskaičius gautus laiškus, P. Petrutis, L.Z.S-gos centro valdybos vardu įteikė prof. Jono Puzino raštų dvitomį.

Pabaigoje Jurgis Janušaitis padėjo visiems susirinkusiems, kalbėjusiems ir gerą linkėjusiems. Atskleidė keletą svarbesnių gyvenimo įvykių, pakreipusių jį į dabartinį kelią ir sudariusių palankias aplinkybes pasiekti dabartinę padėtį. Gailestingai palikdamas Chicago, kurioje praleido pusę geriausių savo gyvenimo metų. Zadėjo lankytis ir

plunksnos nepadėti, bet ir naujoje vietoje, bei naujose sąlygose dirbti savosios tautos ir tautiečių gerove.

Susirinkusieji Janušaičiams užtraukė Ilgiausių metų.

Po programos, visi gausiai susirinkusieji, nors tą vakarą buvo užėjusi sniego audra, prie užkandžių ir gėrimų pabendravo su Jurgiu ir Veronika Janušaičiais, dukra bei kitais giminėmis ir palinkėjo saulėtų dienų.

• VELYKINIAI PUSRYCIAI šiais metais bus Jaunimo centro didžiojoje salėje balandžio 15 d., Verbų sekmadienį, 11:30 val. ryto. Jauni, seni, dideli, maži - visi kviečiami. Pusryčius rengia specialus Jaunimo centro komitetas.

Bilietus prašome užsisakyti telefonais pas Anelę Pocienę 776-0043 arba pas Albiną Paškienę 424-5588.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Vera ir Jurgis Janušaičiai

V. Jasinevičiaus nuotr.

Ilinojaus Universiteto Chicagoje lietuviai studentai su lituanistikos profesore M. Stankus-Saulaite (antra iš kairės). D. Račiūnės nuotr.

'Heritage Luncheon' garbės stolas: Kalifornijos respublikonų partijos pirm. Ed Reinecke, senatorius Jim Nielsen ir Kalifornijos lietuvių respublikonų sąjungos pirm. Liucija Mažeikienė.

Kalifornijos respublikonų suvažiavimas

S.m. kovo mėn. 16-18 dienomis, SANTA CLARA mieste įvyko Kalifornijos respublikonų partijos suvažiavimas. Šio suvažiavimo pagrindiniai bruožai - supažindinti narius su partijos pasirinkta linija; atlikti darbai ir jų palyginimas su demokratų partijos valdymo laikotarpyje rezultatais; patarimai, kaip pasiruošti rinkimams, kad užtikrinti prez. Reagan ir Bush perrinkimą sekančiai kadencijai.

Suvažiavimas savo programa buvo labai įdomus, tačiau norėtusi paliesti tik tuos atvejus, kurie davė progos lietuviams, daugiau pasireikšti.

Pirmą kartą suvažiavime buvo išskirtinai paminėtos tautybių grupės. Šeštadienį priešpiečiai buvo pavadinti 'Heritage Luncheon'. Visų tautybių grupių pirmininkai buvo pakviesti prie garbės stalo. Kalifornijos respublikonų partijos pirm. E. Reinecke savo kalboje pasidžiaugė tautybių grupių dideliu įnašu Amerikos gyvenime. Dėkojo už aktyvų dalyvavimą respublikonų partijoje, parodytą pasišventimą ir idėjų energiją. Senatorius Jim Nielsen pristatė kiekvienos tautybės respublikonų vienetų pirmininkus - lietuvių respublikonų s-gą atstovavo pirm. Liucija Mažeikienė.

Pagrindinę kalbą pasakė Kanados gen. konsulas James J. McCardle, išryškindamas Amerikos ir Kanados gerus santykius ir jų reikšmę. Gana plačiai palietė įvairių tautybių, imigravusių į Ameriką, įnašą ir jų pasireikšimus.

Priešpiečiuose dalyvavo virš tūkstančio suvažiavimo dalyvių ir svečių.

Tą pačią dieną, pora valandų prieš banketą, Kalifornijos respublikonų tautybių grupių taryba 'Hospitality Room' priėmė virš kelių šimtų svečių, pavašindama juos vynu ir sūriu. Čia buvo gera proga parodyti lietuvių respublikonų veiklą ir supažindinti su Lietuva ir lietuviais, pasikalbėti su daugeliu respublikonų politikos veikėjų.

Suvažiavime dalyvavo lietuvių atstovai - Liucija Mažeikienė, Vytautas Vidugiris ir Antanas Mažeika.

...

S.m. kovo 18 d. Kalifornijos gubernatorius George Deukmejian pasirašė aktą, kad Liucija Mažeikienė yra paskirta 'New Motor Vehicle Board' nare. Jos kandidatūrą pristatė Kalifornijos respublikonų partijos vadovybė.

(am)

VAIKŲ PLOKŠTELES APLANKO KONKURSA

VILNIUS RECORDS plokštelių leidimo bendrovė Montrealyje ruošiasi išleisti lietuviškų pasakų plokštelę vaikams. Jas paruošė Birutė Nagienė, muziką sukūrė jaunas kompozitorius A. Stankevičius.

Vilnius Records' skelbia KONKURSA vaikams iki 10 metų amžiaus, nupiešti šiai plokštelei aplanko iliustraciją. Piešiniai turi būti spalvoti (rašalu, pieštukais, pastelėmis ar aliejaus dažais), ant storesnio popieriaus apie 12,5 x 25 inčų dydžio.

Kiekvienas vaikas gali siųsti kiek nori piešinių. (Naudoti lietuviškųjų pasakų pavadinimus.)

Laimėtojas gauna premiją 100 dolerių. Iš visų atsiųstųjų piešinių bus surengtos parodos kiekviename mieste, kur vyks plokštelių pristatymas.

Piešinius siųsti iki 1984 m. gegužės 1 d. šiuo adresu:

Vilnius Records
2127 rue Gay
Montreal, Que. H3H 2L9

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST to work & live in a small congenial community. Full time position available in 120-bed, JCAH accredited, acute care facility serving a community of 14,000 people. Contact: Northern Montana Hospital P. O. Box 1231 Harve, MT 59501 (406) 265-9574 COLLECT (14-17)

Simon Travel
nauju pavadinimu

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu

10 DIENŲ LIETUVOJE

Gegužės 15

Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 21

Liepos 4

Rugpjūčio 9

Gegužės 29

Liepos 12

Spalio 2

Birželio 27

Liepos 26

Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS

Gegužės 21

Rugsėjo 10

Liepos 10

Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis. Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus išskietimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:

1576 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Geri pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLJENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

40 East 49th Street (Corner of Madison Ave.)

NEW YORK, N. Y. 10017

Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Apple-Valley, Min. 55124	72 County Road No. 42	612 432-3939
New York, N.Y. 10003	45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011	135 W. 14th Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617 268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203 367-2863
Chicago, ILL. 60629	2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Irrington, N.J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49505	1541 Plainfield Ave. NE	616 361-5960
Hackensack, N.J. 07601	194-B Main St.	201 342-9110
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	203 232-6600
Lakewood, N.J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, CA. 90640	1800 W. Beverly Blvd.	213 727-0884
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Miami Beach, Fla. 33139	1352 Washington Ave.	305 532-7026
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook St.	756-1668
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Rd.	432-5402
Worcester, Mass. 01607	22 Carlstad Street	617 798-2866
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

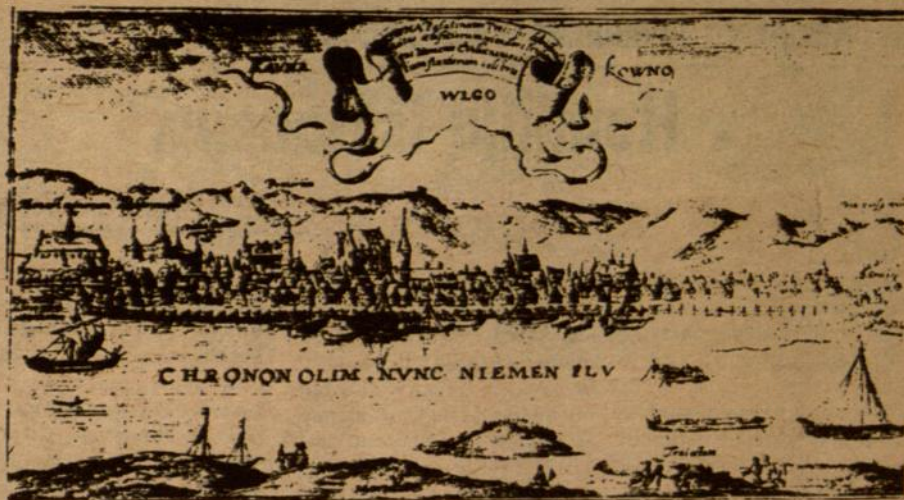
NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krovėvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Lietuvos miestų lietuviškumas

JUOZAS ŽYGAS

Seniausias Kauno atvaizdas. Tomo Makovskio graviūra (apie 1600 m.)

Mums, mūsų miestų klaušimas, turėtų būti labai opus ir rimtai svarstomas. Istorijos bėgyje, visokių nesėkmių ar blogos politikos lydimi, neišugdėm lietuviškų miestų, už ką vėliau teko brangiai sumokėti. Viduramžiai, ypač vėlyvesnieji, buvo miestų kūrimo ir jų augimo periodas. Miestai buvo išpuošti puikiomis katedromis, rūmais, buvo steigiami universitetai. Deja, mes likome ir šios bangos nepaliesiti. Kaip pavėlavome su krikščionyste, taip tą patį padarėme su mokyklomis, apšvieta ir sava literatūra. Savo istorijos viršūnėje ne tik neturėjome aukštesnės mokslo institucijos, net nėra rimtų įrodymų, kad būtų buvę bent vidurinės mokyklos!

Pažiūrėkime kaip tuo laiku vystėsi kiti Europos miestai.

Miestai gulėjo prie jūrų ar upių turėjo geresnes galimybes augti ir plėstis, kadangi vandens keliai — buvo beveik vieninteliai keliai prekybai. Taip pat reikia atkreipti dėmesį ir įsi-dėmėti, jokio miesto augimo pagrindu nebuvo biurokratai ar valdovų rūmų gausūs tarnai ir liokajai. Tie miestai augo kurie išvystė amatus ir prekybą (sritis kuri ilgą laiką buvo mums svetima). Venecija savo žydėjimo viršūnėje, kai dominavo rytinėje Viduržemio jūroje, garsėjo savo stiklo gaminiais ir dažais (audiniams). Turėjo monopolį putoto stiklo gamyboje ("foam glass, tuo metu svarbus prekybos objektas), ir tą paslaptį saugojo mirties bausme.

Flandrija (Belgija ir Olandija) garsėjo savo kilimais, audiniais, mezginiiais, laivų statyba ir vėliau spaudos ir kartografijos darbais. Įvairūs Vokietijos miestai ėjo turtingin parduodami savo audinius, ginklus, šarvus, geležies ir auksakalystės gaminius. Įvairios prekybos kompanijos kartu atliko ir bankines operacijas, ir tokie prekybininkai savo turtu prilygo

valdovams. Praturtėję pirkliai statėsi puošnius rūmus ir gražius miestus. Tuo tarpu Lietuvos eksportas tuo laiku susidėjo: iš miško medžiagos, kailių, vaško, deguto, sakų ir pelenų. Pagal to laiko sąlygas ir poreikalus, gal to būtų ir užtekę, jeigu ta prekyba būtų buvusi savo pirklių rankose. Tačiau prekyba buvo svetimtautių rankose ir Lietuva neturėjo išėjimo į Europos rinką. Nemuno, Ventos ir Dauguvos žiotys buvo ordino valdžioje, vokiečiai pirkliai kiek norėjo — tiek mokėjo. Savo galybės viršūnėje, Lietuva buvo vienintelė Europos valstybė, susisiekti su jūra, bet neturinti į ją išėjimo. Ir nebuvo dedama didelių pastangų į ją prasiveržti. Net po žalgirio mūšio, nebuvo pasistengta prasiveržti langą į jūrą ir užvaldyti Nemuno žemupį. Įvairūs išvedžiojimai ir tezės čia neturi reikšmės, svarbu istoriniai rezultatai!

Atrodo, lietuviai buvo raitelių tauta, tad ir jūra jiems nebuvo labai reikalinga. Su arkliu po marias braidyti ne labai patogiu, be to tam ir jokio reikalo nebuvo. Daug smagiau po stepes jodinėti ir žirgus Dniepre ar Dunojuje girdyti.

Mūsų valstybinės istorijos priešaušryje, kalavijuočių (Livonijos) ir kryžiuočių ordinais pradėjo brautis į baltiskąją erdvę.

Livonijos ordinas įsteigė Rygą 1201 m., o 1252 m. Klaipėdą.

Kryžiuočiai 1232 m. pasistatė Torunę prie Vyslos, 1237 m. įkurtas Elbingas, 1255 m. pradėjo Karaliaučiaus statybą, o 1308 m. įsigali Dancige. Tokiu būdu Vyslos, Prėgliaus, Nemuno, Ventos ir Dauguvos upių žiotys atsidūrė vokiečių rankose. Jie atėjo su planu ir su nuovoka, kad kas valdo upių žiotis — tas valdo krašto prekybą. Iš ten kaip replėmis pradėjo spausti lietuvių gyvenamas žemes. Tam buvo naudojama karinės ir ekonominės priemonės. Pagrindinės prekybos

kontoros buvo Dancige, Rygoje, Karaliaučiuje ir gal Klaipėdoje. Vilniuje, Kaune ar Gardine tegalėjo būti tų kontorų skyriai. Tad ir visas prekybos pelnas ėjo ten kur buvo prekybų centrai. Šiuo atveju mums daugiau rūpi Ryga.

Vos įkūrus Rygą, ji virto dideliu ir svarbiu prekybos centru. Iš Rygos senamiesčio galima spręsti, kad jau XIII-tame šimtetyje ten būta stambaus centro. Žymiausios Rygos bažnyčios yra Marijos (XIII a.), Jokūbo (XIII a.), Petro (XV a.), Juodgalvių namai (XIV a.). Ryga 1282 m. įėjo į Hanzos miestų sąjungą ir gana greitai pasidarė svarbiausiu Hanzos punktu toje Baltijos erdvėje. Visas Rygos miestas 1300 m. buvo baigtas apmūryti stipria mūro siena su bokštais. Palyginimui paminėsime, žinovu teigimu, Lietuvoje mūrinė statyba nebuvo žinoma iki XIV a. antros pusės. Rygos senamiesčio centras, rotušės aikštė, apstatyta 4-5 aukštų pastatais iš XII-XV amžiaus. Ta aikštė, gali drąsiai konkuruoti su Nuernbergo, Bremeno ar kitais Vokietijos miestų senamiesčiais. Tai iškelia pabrėžimui to fakto, kad Ryga atėjo į naujuosius amžius jau su senomis miestietiškomis ir prekybos tradicijomis. Tačiau to laiko Ryga dar nebuvo latviškas miestas.

Ar galėjo būti lietuviški miestai ne lietuviškoje (kalbiniu atžvilgiu) valstybėje? Čia nėra jokios erezijos skelbimas, tik konstatuojami istoriniai faktai! "Lietuva buvo pasidariusi daugialbė valstybė, Gedimino laiškuose kviečiami Lietu-

von vienuoliai, moką lenkų, žiemgalių ir gudų kalbas. Tarp tų trijų kalbų nėra lietuviškos. Gal krikščioniškame Vakarų pasaulyje nesitikėta surasti lietuviškai kalbančių. Bet ir pačioje Lietuvoje pagoniškos gyventojų dalies kalba apsiri-bojo tik etnografiniu lietuvių plotu ir neprasiveržė į valdovo kanceliariją. Lietuvai oficialiai priėmus lotynišką krikštą, gudų kalba ir toliau paliko valstybės rašto kalbą. Kai 1588 m. Lietuvos kancleris Leonas Sapiega išleido trečiąją Lietuvos Statutą, džiaugėsi jis įvade, kad tas Statutas rašytas "ne kokių svetimu liežuviu, bet sava kalba". O statutas buvo išspausdintas gudiškai. Vadinas, Sapiegai, žymiam ano meto Magni Ducatus Lithuaniae patrijotui, turėjusiam labai aiškia valstybinę Magni Ducatus Lithuaniae samonę, gudų kalba skaitėsi sava.

Kai Steponas Batoras 1579 m. su Jonu IV žiauriu pradžioje karą ir žygiavo Polocko atsiimti, buvo išleistas karo tikslus aiškinantis atsisaukimas kariuomenės. Šalia gudiško, vokiško, lenkiško teksto buvo jis ir vengrų kalba. Vengriškai buvo rašoma todėl, kad Batoras iš savo vengrų tėvynės žemių buvo prisidėjęs vengrų karių. Žygio dalyviams Lietuvos kariams laikyta kitos minimos kalbos pakankamomis". (Z. Ivinskis, AIDAI, 1953 m. Nr. 8, psl. 360).

1604 m. Vilniuje buvo didžiulės iškilmės šv. Kazimiero garbei, tokių iškilių miestas dar nebuvo matęs. "Procesijos centre plėvesavo didžiulė šv. Kazimiero vėliava, kurią nešė pats kancleris Leonas Sapiega, padedamas dviejų diakonų, o ją iš šalių lydėjo abu vyskupai sufragana". Gatvėse buvo pastatyti garbės vartai su įrašais: lotyniškai, lenkiškai, graikiškai (gal gudiškai) ir žydiškai. Manau, kad tolimesni aiškinimai ir komentarai nėra reikalingi.

Per tolimesnius trejetą šimtų metų padėtis negėrėjo. Lietuviai buvo spaudžiami baudžios, pririnkinti prie dvaro kaip šuo prie budo. Tad ir į mies-

tus pajudėti negalėjo. Be to, ir tuose miestuose nebuvo ką veikti. Vilniuje nebuvo stambesnės pramonės, kuri būtų galėjusi panaudoti iš kaimų atvykstančią darbo jėgą. Esamos įmonės buvo daugiau amatininkų dirbtuvių formos, kuriose darbininkai turėjo būti su pasiruošimu. Be to, jeigu kas į Vilnių ir atvyko, tai lietuviškai kalbėjo iki išmoko lenkiškai. Lenkiškoje aplinkoje kita kalba nebuvo toleruojama.

"I XX a. peržengė su 138,596 gyv., iš kurių 63.000 buvo žydų" (Liet. enc. XXXIV p. 236). Jeigu prie žydų dar pridėsime lenkus, gudus, rusus ir kitas mažumas, tai labai aiškiai matysime, kad lietuvių skaičius nebuvo imponantiškas.

"Vakar švaistėsi gatvėmis legijonistai (1919, sausio 5 d. J. Ž.), daugybė vaikščiojo jaunuomenės, ypač mergiočių, daug ponų ir ponių; žydai kažin kur buvo tarsi išsislapstę; retas koks nors nedrąsiai praeidavo. Lenkai kone visi baltais ereliais apsisagstę, jautėsi, kad jų viešpatavimas" (Iš Arkivysk. J. Matulevičiaus užrašų: AIDAI, 1952 m. Nr. 5 p. 221).

Parašytus faktus iškeliau ne tam, kad pateisčiau lenkų pretenzijas į Vilnių, bet noriu nurodyti, kad nutaatinimas prasidėjo ne spaudimu iš lauko, — bet daugiausiai jis sklido iš vidaus. Prasidėjo D.L.K. kanceliarija, paskui tuo sekė hetmonai, vaivados, kaštelijonai, vyskupai, kapitulos ir klebonai. Ar galėjo baudžiauninkas pasipriešinti ir atlaikyti tokį antplūdį?

(Bus daugiau)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

To work and live in a small congenial community in Rural Nevada Hospital Home health agent. Good starting salary plus shift differential. Excellent benefits. Moving allowance. Outdoor recreation. Moderate climate. apply call or write to Mt Grant General Hospital, P.O. Box 1516, Hawthorne, NV 89415 Call collect 702-945-2461 (12-21)

Kaunas nepriklausomybės laikais.

Šv. Kazimiero minėjimas Venezueloje (2)

Homiliją išklausi

Jūratė Statkutė de Rosales

Vyskupas Miguel Delgado yra Venezuelos kardinolo Lebrun dešinioji ranka ir pavaduotojas. Susitikęs su lietuviais jis visada mums primena, kad lietuviškas bažnytines giesmes jis mokas neblogiau už lietuvius, nes kadaise, dar beveik klieriku būdamas, metų metais vargonavęs lietuviškose mišiose prie saleziečio kun. Perkumo. Nuo anų laikų užmegstas su lietuviais ryšis visada išliko gyvas - ar tai nuolat sueinant su lietuvių kapelioniu kun. Perkumu, ar talkininkaujant Venezuelos Lietuvių Bendruomenei, ar padedant įvairiuose lietuvių reikaluose.

Užprašyti Caracas mieste gyvenantį ir daug įsipareigojimų turintį vyskupą atvykti į Šv. Kazimiero miestelį ir ten laikyti mišias buvo tas pats, kaip reikalauti iš labai aktyvaus ir užimto asmens didelės laiko aukos. Tačiau, lietuvių kvietimas, vyskupas ne tik sutiko atvykti, bet ir kruopščiai tam įvykiui pasiruošė. Taip, tą karštą kovo 4 d., Šv. Kazimiero bažnyčioje mišias laikė iš sostinės atvažiavęs vyskupas Delgado. Jam asistavo vietos klebonas ir gretimos apylinkės kaimynas klebonas. Lietuvių kapelionas, deja, dėl amžiaus ir silpnos sveikatos negalėjo atvykti.

Vyskupo dalyvavimas nebuvo lietuviams staigmena, nes visi žino, kad vyskupas Delgado lietuviams niekada neatsisako. Kas buvo staigmena - tai jo pamokslas, sakytas trim tūkstančiams vietinių maldininkų, bei lietuviams ir lenkų atstovams. Retas, net lietuvis, kunigas gal tą dieną

buvo taip išsamiai išstudijavęs ir perdavęs iš atminties smulkia, labai smulkia šv. Kazimiero biografiją. Retas pasaulio kunigas gal tą dieną taip nuosekliai iškėlė šv. Kazimierą kaip lietuvi, lietuvių kunigaikščio sūnų ir vaikaitį, Lietuvijos jaunimo globėją. Retas Venezuelos kunigas gal tą dieną taip aiškiai parodė jaunųjų globėją Šv. Kazimiero svarbą Venezuelai, kurioje - paaiškino vyskupas - 60% visų gyvenančių turi mažiau 30-ties metų ir kurioje jaunystėje mirusio karaliaus Kazimiero pavyzdys šiuo metu esąs ypatingai reikalingas.

Greta lietuvių, dešinės natos priekiniame paaukštiniame, sėdėjo lietuvių kviesta lenkų delegacija, kuriai vadovavo Feliksas Zubras! Pamokslą vien lietuviams taikytą, lenkų delegacijai priėmė be priekaištų. Tą dieną jie buvo lietuvių svečiai. Lietuviai juos priėmė nuoširdžiai, atvirai ir išreiškė jiems padėką už vasario 16 d. Venezuelos spaudoje išėjusį ilgą straipsnį apie Lietuvą ir jos nepriklausomybės dieną. Lenkai savo ruožtu pasakė, jog jie įvertina nemažą lietuvių bendruomenės ir lietuvių jaunimo talką, jiems duotą organizuojant protestus dėl Solidarnosc uždarymo ir karo stovio paskelbimo Lenkijoje.

Mišias vyskupas pabaigė su šv. Kazimiero litanija, į kurią atsakinėjo visi maldininkai, bei su šv. Kazimierui skirta malda, kuria kartoją visi bažnyčioje susirinkusieji ispaniškai... 'Šv. Kazimierai... kurs tiek kartų ištiesė ranką savo tėvynei Lietuvai ir gynei ją...

suartink brolius ir seseris kurie gyvena Lietuvos žemėje su tais, kurie yra išsibarstę tolimuose kraštuose...'

Litanijai pasibaigus ir lietuviams giedant 'Marija, Marija', vyskupas pravedė procesiją aplink bažnyčią. Sekė švenčiausiojo garbinimas bei šv. Kazimiero relikvijos parodymas publikai.

Pamaldos pasibaigė. Didžiulę vietinių minia pradėjo banguoti, vieni durų link, kiti arčiau altoriaus. Netrukus toje pat bažnyčioje turėjo prasidėti iš artimo miestelio atvažiavusio mišraus choro koncertas šv. Kazimiero garbei. Lauke, aikštėje, vienoje iš terasų įsitaisęs miesto orkestras pradėjo groti kariuomenės maršą. Dalis minios, išėjusi į lauką, spietėsi aplink orkestrą, pirkinėjo greta aikštos pardavinėjamus užkandžius, o vaikai trypčiojo į orkestro taktą.

Lietuviai ir lenkų delegacija suėjo į klebonijos parūpintą terasą užpakaly bažnyčios. Ten buvo numatyta praversti mūsų minėjimą ir vaišes.

Prieš tai, jau išėjus iš bažnyčios, vyskupas šyptelėjęs paklausė mūsų pirmininko Vytauto Dambravos: 'Ar esi patenkintas? Sis nieko neatsakė, tik spontaniškai pabučiavo vyskupo skruostą. O vietinis klebonas netvėrė džiaugsmu dėl ypatingo visos apylinkės publikos gausumo, gal ir dėl gerai veikusių (lietuvių dovanotų) naujų garsiakalbių bažnyčioje. 'Jūs man visą parapiją atgaivintel'. - aiškino jis Dambravai.

Man vis dar ausyse skambėjo netikėtas vyskupo pasakymas, kad šv. Kazimiero pavyzdys esąs reikalingas Venezuelos jaunimui. Tik dabar supratau kodėl, per visas mišias prie šv. Kazimiero, iškėlė žvakę rankoje, susikaupusiai meldėsi daugiausiai jauni vaikinai.

Pamažu apsižiūriau, kad minioje pamečiau ir vyrą, ir vaikus. Likau lyg našlaitė ir stumiuosi per žmones į zakrasti jos pusę. Pasiekiu mums skirtą terasą. Ten susirandu ir savuosius, ir kitus lietuvius, ir lenkų delegaciją, ir garbės svečius - specialiai ta proga iš Kalifornijos atvykusius Juozą Kojelį su žmona. Žinau, kad per lietuvių minėjimą Juozas Kojelis bus pagrindinis kalbėtojas.

REZOLICIJOS

Prieš susirinkimą trumpai peržiūriu rezoliuciją tekstą, kurias valdyba žada susirinkimui pateikti, prašydama aprobacijos. (Rezoliucijos vėliau buvo susirinkimo patvirtintos vienbalsiai). Rezoliucijų projektą paruošė pirmininkas dr. V. Dambrava. Jos buvo atspindys nutarimų, padarytų per platų Venezuelos LB Tarybos suvažiavimą, įvykusį praeitą mėnesį. Man teko darbas rezoliucijų tekstą išversti į ispanų kalbą, todėl tat ir peržiūrėjau tekstą prieš susirinki-

Vasario 16 dienos minėjime New Yorke solistė Regina Zymantaitė-Peters ir akompaniatorius William Vendice, atlikę programą Kultūros Zidinyje.

mą. Susirinkimo patvirtintos rezoliucijos skamba sekančiai:

1. Kreiptis į sovietų vyriausybę, reikalaujant grąžinti Vilniaus Katedrą tikintiesiems ir leisti į ją perkelti šv. Kazimiero garbingus palaikus; reikalauti, kad ateistiniu muziejumi paversta Šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje ir kitos 466 uždarytos ar išniekintos religinės tautos šventovės būtų irgi sugrąžintos katalikams.

2. Reikalauti, kad vyskupui Julijonui Steponavičiui, buvusiam sovietų kaliniui ir tremtiniui, būtų leista Vilniuje nekludomai eiti ganytojo pareigas, kurioms Šv. Sostas jį yra paskyręs.

3. Šv. Kazimiero jubiliejinį metų progą prašyti, kad Vilniaus vyskupija būtų prijungta prie Lietuvos Bažnytinės Provincijos.

4. Prašyti Sventąjį Sostą pagreitinti Dievo Tarno arkivyskupo Jurgio Matulevičiaus beatifikaciją.

5. Prašyti Sventąjį Sostą, kad Lietuvos katalikų dvasiškija ir tikinčiųjų kovos ir kančios aukom įrodyta ištikimybė Katalikų Bažnyčiai būtų įvertinta, paskiriant Lietuvai kardinolą. - Esame įsitikinę, kad tai pakeltų tautos tikinčiųjų moralę ir duotų naujos jėgos atsilaikyti prieš bolševistinį komunizmą, negailestingai kovojantį prieš Katalikų Bažnyčią Lietuvoje.

6. Prašyti Venezuelos vyriausybę, kad oficialiu raštu (pareiškimu) Venezuela paskelbtų nepripažįstanti karinės Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos.

7. Praversti Cernenkui adresuotų laiško rašymo vaju Venezueloje ir Lotynų Amerikoje, reikalaujant laisvės kunigams Svarinskui ir Tamkevičiui, Viktorui Petkui ir daugeliui kitų kalinių, tremtinių ir psichiatrinio gydymo piktą dojamu baudžiamų tikėjimo ir laisvės gynėjų.

8. Atnaujinti reikalavimą, kad Pabaltijo kraštai - Lietuva, Latvija ir Estija - būtų atidaryti laisvam tarptautiniam turizmui ir, kad turistų lankymas nebūtų ribojamas tik tu kraštų sostinėmis.

9. Atkartoti reikalavimą, kad sovietų vyriausybės labai aukštais doleriniais muitais apkrautos šalpos siuntos nelaimės ištiktiems tautiečiams būtų panaikintos, ar bent stipriau sumažintos, ir kad į Pabaltijį būtų leidžiama siųsti vaistus.

10. Dėkoti Sventajam Tėvui už kovo 4-tos Šv. Kazimiero iškilnių pravedimą Šv. Petro bazilikoje, Lietuvos šventojo garbei.

11. Prašyti vyskupą Feliciano Gonzalez Šv. Kazimiero metų progą daromą lietuvių katalikų dovana - šv. Kazimiero statulą - priimti ir patalpinti prieš bažnyčią, kaip tai siūloma parapijos klebono; pareikšti padėką parapijos klebonui Luis Emilio Chavarra už glaudų ir labai nuoširdų bendradarbiavimą su lietuviiais ir apie tai painformuoti vyskupą.

12. Pareikšti Jo Eminencijai kardinolui Jose Ali Lebrun padėką už parašytą įvadą antrašui San Casimiro knygos laidai. ***

Sulenkiu rezoliucijų teksto popierius. Po susirinkimo prasidės Venezuelos krašto valdybai nemažas darbelis - rezoliucijų tekstą platinti ispanų kalba, rezoliucijas vykdyti, prašymus ir reikalavimus išsiuntinėti ar į rankas pateikti ten, kur numatyta. Tai bus didoka užduotis, kuri pareikalaus iš valdybos laiko ir triūsio.

(Bus daugiau)

Owner Operators
Fleet Operator

Sewell Motor Express Inc. Gen. Commodities Carrier needs owner operators with slats, vans & reefers for 48 state operation. Trip advances, terminal pay, permits furnished for long term lease. Charleston 304-753-0078 or 1-800-247-0987

OWNER / OPERATORS
WANTED

We are expanding and need late model tandem tractors. Drivers must have over the road experience. A good safety record and a professional attitude. Good rates, Liberal Advances, Central dispatch, settlements twice a month.

Outside of W. Virginia call 1-800-624-3414. In W. Virginia call 304-522-7366, ask for John Woods. (12-21)

Jaunimas ruošiasi tautinių šokių šventei, kuri įvyks liepos 1 Clevelande. Nuotraukoje Omahos 'Aušros' jaunieji šokėjai vadovaujami G. Reškevičienės. A. Praičio nuotr.

KAZIUKO MUGĖ CLEVELANDE

Ne tik Clevelando visuomenė, bet ir pati gamta remia Clevelando skautiją. Tradicinė Kaziuko mugė Dievo Motinos parapijoje sutraukė didelį būrį svečių, kurie turėjo progos pasigėrėti skautų darbais, pavalgyti labai skanius ir puikiai organizuotus pietus, užsigardžiuoti tuntų mamųčių iškeptais tortais.

Po pamaldų, susirinkus į salę, mugės atidarymo ceremonijas pravedė Vilija Nasvytytė pristatydama mugės rengėjus ir svečius bei viešnius. Mugės kaspina perkirpo v.s. Amanda Muliolienė, lydima Neringos Tn. tuntininkės Danguolės Vodopalienės, Pilėnų Tn. tuntininko Remigijaus Belzinsko ir Klaipėdos Jūrų Skautų vietininko Rimo Aukštuolio. Į salę įžygiuojančius skaučių ir skautų vienetus lydėjo maršas ir svečių plojimai.

Mugės šeimininkai ir rengėjai buvo abu vietiniai tantai ir jūrų skautai, šventėje dalyvaujant Zidiniui ir Skautininkų draugovei. Svečiai, pasipuošę tradicinėmis širdelėmis, pirkė skautų rankdarbius ir loterijos bilietus.

3 val. po pietų, abiejų tuntų jėgomis, buvo pastatytas 'Mugės vaizdelis', kurį sukūrė ir režisavo ps. Vilija Nasvytytė. Tai skautiškų dainų ir originalių posakių pynė, įtraukiant ir aktualius mūsų gyvenimo įvykius, prisimenant šv. Kazimierą, Vilniaus

universitetą ir sapną iškylus metui. Programoje dalyvavo ir labai jauni 'menininkai'. Pa girtina, kad skautai į sceną išeina su savo jaunųjų kūryba, tuo ne vien skatinant jaunos talentus, bet ir teikiant naujos medžiagos tradiciniams pasirodymams.

Gražu buvo stebėti, kaip iš tikro skautiškai buvo palaikoma salėse tvarka; prie stalų ir patarnavimo matėme ir vos nuo žemės ataugusius vaikus, ir jų žilagalves močiutes, o nuo stalų likučius ir trupinius rinko ne tik eiliniai skautai, bet ir patys vadai.

Valio, Clevelando Skautija, dar kartą davusi Clevelando visuomenei pasigėrėti jaunimo darbu, jų pavyzdingu elgesiu ir suteikta proga tą darbą ir piniginiai, ir moraliniai remti.

A. Balašaitienė

• LIETUVIŲ BENDRUOMENES METINIS SUSIRINKIMAS įvyks š.m. balandžio 15 d., sekmadienį, 4 val. p.p. Dievo Motinos parapijos šventainėje. Darbotvarkėje: 1. Clevelando apylinkės valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, 2. diskusijos dėl pranešimų, 3. dalies valdybos narių ir kontrolės komisijos rinkimai, 4. pastabos dėl 1984 metų Lietuvos Bendruomenės ir ALT skyriaus bendrai rengtos Vasario 16 šventės ir tos šventės ateityje rengimo

Kansas City 'Aidas' šokėjai, su vadove Margarita Zemaitis, dalyvaus tautinių šokių šventėje Clevelande.

ST. PETERSBURG

NEPAPRASTA SVENTE

Tautos Fondo v-ba, kovo 21 dieną L. Klubio salėje, suruošė kanklininkės Mirgos Bankaitytės ir akt. Petro Maželio koncertą-rečitalį. Menininkai,

klausimas, 5. įvairios pastabos, siūlymai.

Susirinkime visi kviečiami dalyvauti.

atvykę iš Clevelando, suteikė petersburgiečiams didelį malonumą ir džiaugsmą.

Pirmoj programos daly M. Bankaitytė kankliavo tautinių motyvų melodijas su giliu įsijautimu ir dideliu virtuozizmu. Koncertinės kanklės skambėjo pilno orkestro garsais. Kitoje programos dalyje atliko modernesnes kompozicijas - A. Mikulskio, J. Svedo ir jos pačios oranžuotas melodijas. Publikai tai buvo didelė muzikos meno atgaiva.

Aktorius Petras Maželis atliko prozaiškas ištraukas iš K. Inčičiaus dramos 'Vincas Kudirka', Grušo - 'Tėvas', Sruogos - 'Milžino paunksnė' su giliu įsijautimu.

Tautos Fondo garbės pirmininkas prel. J. Balkūnas tarė išsamų ir jautrų žodį. Vliko pirm. dr. K. Bobelis nušvietė politines viltis atkuriant Nepriklausomą Lietuvą. Aukotojai Tautos Fondui buvo pagerbti specialiais pažymėjimais. O taip pat ir čia, į Tautos Fondą įplaukė neįtikėtina didelės sumos dolerių. Sugiedojus Tautos himną, šventė baigėsi vaišėmis ir draugišku pabendravimu.

Scena buvo papuošta dail. V. Vaitiekūno paruoštais fonų simboliais. (vv)

DETROIT

• PRIEŠ VELYKINIS susikaupimas-rekolekcijos Sv. Antano parapijos bažnyčioje įvyks balandžio 5-8 dienomis. Pradžia - balandžio 5 d. 6:30 v.v. Rekolekcijas praves kun. dr. Valdemaras Cukuras iš Putnamo. Seštadienį jam takininkaus daugiau kunigų.

• 'ŠVYTURIO' jūrų šaulių kuopos piknikas įvyks balandžio 8 d. Sv. Antano parapijos patalpose. Pikniko dovanų stalui aukas dar priima parengimų vadovas Petras Bukšnis.

• IS FLORIDOS GRIZO, praleidę ten žiemos šalčius, ALTS-gos ir St. Butkaus šaulių kuopos pirm. Vincas Tamošiūnas, Joana ir Jonas Svobos ir Juozas Leščinskas. Gailėjosi per anksti grįžę, nes čia juos pasitiko šaltis.

Skaityt ir platinkit
D I R V A

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

SALAMANDER

SHOE SALE

like no other!

**SALAMANDER
SHOE STORE**

4164 Lorain Ave., Cleveland, Oh. 44113

651-6686

STORE HOURS: Mon. & Wed. 9-4 — Fri. 9-6 — Sat. 9-5.

STORE HOURS: Mon. & Wed. 9-4 — Fri. 9-6 — Sat. 9-5.
Sun. 1-6, Tuesd. closed

FILATELIJA

Nr.2

Antanas Bernotas

JAV sausio 26 d. išleido 20 centų pašto ženklą buv. prezidento Harry S. Trumano 100 metų gimimo sukakčiai paminėti.

Harry S. Truman (1884-1972) gimė Lamare, Missouri valstijoje. Mokėsi vietos mokyklose ir teisę Kansas City universitete. Pirmojo karo metu tarnavo kapitonu JAV armijoje Prancūzijos fronte. Po to kurį laiką buvo teisėju, o vėliau perėjo į politiką. 1934 m. buvo išrinktas į JAV senatą, o 1945 m. viceprezidentu. Tuometiniam prezidentui Franklinui D. Rooseveltui staiga mirus, 1945 m. balandžio 12 d. perėmė JAV prezidento pareigas, vėliau perrinktas kitam termui. Jo prezidentavimo laiku buvo baigtas karas Europoje ir su Japonija. Dalyvavo pertvarkant pokario Europą, prisidėjo prie NATO įsteigimo. Jo metu kilo karas Korėjoje, kuriame Amerika labai aktyviai dalyvavo. Pasitraukęs į pensiją, apsigyveno Independence, Missouri, kur ir pasimirė.

ČILĖ prieš kiek laiko išleido 25 eskudų pašto ženklą, kuriame parodyti Valparaiso katalikų universiteto rūmai. Šis universitetas buvo įsteigtas 1928 m.

Pats Valdaparaíso miestas ir uostas randasi prie pietinio Ramiojo vandenyno ir yra Aconcagua provincijos sostinė. Per jį eina daugumas Čilės eksporto į užjūrius. Miestas buvo įkurtas keliauninko Juan de Saavedra 1536 m. Šiuo laiku turi apie 289,000 gyventojų.

KANADA praeitais me-

LABIRINTAS

tais išleido seriją pašto ženklų su liaudies meistrų dirbiniais.

ženkluose parodyti: 1 centas — molinis ančiukas (peleninė), 2 c. — žvejų žeberklas, 3 c. — liktarna, 5 c. — medinis kibiras, 10 c. — gaidžiukas (vėtrungė), 20 c. — pačiūžos, 37 c. — žagrė su geležiniu noragu, 48 c. — lopšys ir 64 c. — metalinis pečiukas. — Senesnieji atsiminsime, kad ir Lietuvoje maždaug iki pirmojo karo beveik visi darbo įrankiai ir namų apyvokos daiktai buvo liaudies meistrų pagaminti.

MALDIVES Respublika 100 metų sukakčiai paminėti nuo Tarptautinės Meteorologijos tarnybos įsteigimo, išleido seriją pašto ženklų. Čia dedame tos serijos 1 laree pašto ženklą, kuriame parodytas oro atmainų sekimo satelitas.

Maldivų salynas, apie 2000 mažų koralinės kilmės salelių, yra Indijos vandenynė, apie 400 mylių į piet-

vakarius nuo Ceilono. Salynas, kaip britų protektoratas, administraciniai priklausė prie Ceilono; nuo 1948 m. buvo savystovus sultonatas, o nuo 1968 m. paskelbtas nepriklausoma respublika. Salyno bendras plotas — 112 kv. mylių. Gyventojai, kurių yra apie 110,000, singalezų kilmės muzulmonai, verčiasi žvejyba ir kokoso palmių auginimu. Salų sostinė yra Malė miestelis. Pašto ženklus išleidžia nuo 1906 m.

• **PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.**

• **OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.**

• **PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokščių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.**

HOUSE FOR SALE

2-bedroom brick bungalow an A-1 condition. Off Neff Rd near Wildwood Park. In 50's. Call 941-5962 (13-14)

NAMŲ REMONTAVIMO AR DEKORAVIMO REIKALAIS GERĄ IR SĄŽINGĄ PATARNAVIMĄ GAUSITE KREIPDAMIESI Į ANICETĄ STRIMAITĮ

DAŽAU NAMUS. LIPINU POPIERIUS. ATLIEKU STALIAUS DARBUS. SUVEDU VANDENS VAMZDŽIUS. IDEDU IVAIRIAS PLYTELES IR ATLIEKU EILĘ KITŲ DARBŲ.

Prašome skambinti telef.: 412-2187

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Mielam bendradarbiui

A. A.

JONUI RAČILAI

staiga mirus, jo žmonai JOANAI ir sūnui RAIMUNDUI reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

VII Lietuvių Tautinių Šokių
Šventės Rengimo Komitetas

1984 m. balandžio 28 dieną, sueina vieneri metai nuo mūsų mylimo vyro ir tėvo,

A. A.

ALGIRDO LEONO,

mirties.

Tai skaudžiai dienos atžymėti, siunčiu a. a. Algirdo atminimui aukas mūsų spaudai ir Tautos Fondui paremti, žinodama, kad tai būtų Jo norų išpildymas

Visus mielus draugus, gimines ir pažįstamus prašau prisiminti a. a. Algirdą savo mintyse ir savo maldoje.

Skausmo prsilėgti,

GALINA LEONIENĖ IR SŪNUS
AIGIRDAS SU ŠEIMA.

New-Hampshire

A. A.

KAZIMIERAI DIDŽIULIENEI,

Kolumbijoje, mirus, dukrai ALDONAI, sūnums inžinieriams: VYTAUTUI, ALGIRDUI su šeimomis, kitiems giminėms bei artimiesiems reiškia gilią užuojautą

Antanina, Ronaldas,
Vytautas, Arvydas
Grajauskai

Mylimai Motinai

A. A.

KAZIMIERAI DIDŽIULIENEI

mirus, sūnums VYTAUTUI ir ALGIUI su jų šeimomis ir dukrai ALDONAI DIDŽIULYTEI reiškia mūsų nuoširdžią užuojautą

Angelė ir Antanas Kašubai
Vladė ir Gediminas Lapėnai

Deltona, Fl.

Mielam jaunų dienų draugui

LEVUI KALINAUSKUI

mirus, jo sūnums ir artimiesiems reiškia nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Danutė ir Anatolijus Milūnai
Janina ir Vytautas Janušiai

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **DAIL. JONAS RACILA**, 68 m. amžiaus, staiga mirė š.m. balandžio 1 d. Clevelande, palikęs liūdinčius žmoną Joaną ir sūnų Romualdą su šeima. Velionis dirbo pritaikomojo meno srityje ir buvo sukūręs VII Tautinių Šokių Sventei plakata.

Dirva reiškia užuojautą velionies žmonai, sūnui ir kitiem artimiesiems.

• **SOL. ALDONOS STEM-PUZIENES** koncertas įvyks ateinantį sekmadienį, balandžio 8 d. 4 val. p.p. Dievo Motinos parapijos salėje. Jau daug metų ji yra mūsų tarpe ir savo talentu puošia įvairius renginius, šventes. Šis sekmadienis - jos šventė! Dievo Motinos parapija kviečia visus clevelandiečius joje dalyvauti.

Koncerto programa įvairi. Joje vyrauja du vokaliniai ciklai, kurie yra kraštutiniai kontrastai. Felikso Bajoro 'Sakmių siuita' - pagal senoviškas liaudies sakmes ir ispanų kompozatoriaus Manuel de Falla 'Septynios populiarios ispanų dainos' sukurtos Andalūzijos dainų įtakoje, fortepiono pritarimas imituoja gitaros garsus. Taip pat - koncertinė Beethoveno arija 'Ah! Perfido!', Jo-

no Svedo dainos apie sakalus - Henriko Nagio žodžiai ir didinga arija 'Sudie, miškail' iš Caikovskio operos 'Orleano Mergelė'. Solistei akomponuos Barbara Klovowski.

• **Dr. D. DEGĖSYS** kalbės apie sveikatą Lietuvių pensininkų klubo susirinkime šį trečiadienį, balandžio 4 d. 3 val. p.p. Dievo Motinos parapijos svetainėje.

• **VASARIO16 PROGA** Clevelande buvo surinkta \$7,500. Iš tos sumos Lietuvių Bendruomenei paaukota 3,400 dol., Amerikos Lietuvių Tarybai \$2,700 ir Tautos Fondui 1,400 doleriai.

• **LIETUVIŲ CENTRO** namai, statomi vyresnio amžiaus žmonėms LB Soc. reikalų tarybos, jau įpusėti. Pastatyti keturi aukštai ir norima statybą užbaigti šį rudenį. Namai turės 82 butus.

• **GAMTOS KELIU** - Regionos Abromaitienės, iš Putnamo, darbų paroda įvyks balandžio 15 d., sekmadienį, tuo jau po pamaldų Sv. Jurgio parapijos salėje. Bus taip pat ir lietuviškų patiekalų pietūs. Rengia Clevelando Skautininkių draugovė.

PRANESIMAS

Globe Parcel Service kompanijai paskelbus bankrotą, aš savo vardu sudariau sutartį su atitinkamomis įstaigomis, kad galėčiau teikti siuntinių persiuntimo į Lietuvą ir kitus kraštus pilną patarnavimą.

Jeigu tautybių asmenys naudosis mano patarnavimu, aš pasiimsiu atsakomybę savo lėšomis apmokėti visus papildomus mokesčius, kad buvusių Globe Parcel kompanijos klientų sulaikyti siuntiniai būtų pristatyti jų gavėjams Lietuvoje ir kituose kraštuose.

Su pilnu pasitikėjimu siųskite siuntinius per mano staigą:

VILLIAM OSADCIW
DMC DISTRIBUTER & IMPORT
3491 WEST 25 STREET, CLEVELAND, OHIO 44109
Telefonas (216) 741-8082

Bostono tautinių šokių sambūris, vadovaujamas Gedimino Ivaškos, ruošiasi dalyvauti tautinių šokių šventėje Clevelande liepos 1 d.

Papildoma Tautinių Šokių Šventės informacija

Šokių šventės rengimo komitetas papildomai praneša, kad organizacijos, užsakančios ne mažiau kaip 25 bilietus, gaus \$2 nuolaidą nuo kiekvieno bilieto. Prašome užsakymą ir čekį 'Lithuanian Folk Dance Festival' vardu siųsti V. Ziedonienei, 18706 Kildeer Ave., Cleveland, OH 44119. Taip

Taip pat galima pasinaudoti ir TICKETRON bilietų agentūros patarnavimais, Clevelando ir apylinkės gyventojams skambinant telefonu 447-0109. Tai JAV ir Kanadoje esanti agentūra, kurios telefono numeris randamas telefonų abonentų knygoje. Bilietų reikalaukite taip pat Lithuanian Folk Dance Festival vardu. Clevelande bilietus taip platina Patrijos prekyba, 794 E. 185 gatvėje.

Verslininkai, profesionalai ir prekybininkai bei organizacijos yra skatinami skelbti ir sveikinti specialiaame šventės leidinyje. Tai leidinys, kurį skaitys tūkstančiai svečių. Viešo puslapio kaina - \$200, pusės - \$150, ketvirčio - \$100, ir aštuntadalio - \$60. Čekius ir tekstus siųskite V.A. Staškui,

263 Meadowview Rd., Sagamore Hills, OH 44067.

Komiteto narys Bronius Nainys jau platina šventei remti loterijos bilietus. Gavę paštą, malonėkite galimai greičiau atsiskaityti. Platinkite bilietus savo bendradarbių, kaimynų ir pažįstamų tarpe. Priėmę, reikalaukite papildomų bilietų knygučių pas Bronių Nainį, 18414 Landseer Rd., Cleveland, OH 44119. Vertingi laimėjimai vilioja savo laime pasitikinčius, o surinktos lėšos įgalins komitetą remti iš tolimų kraštų atvykstančius šventės šokėjus.

Laukiame jūsų dalyvavimo ir paramos.

A. Balašaitienė

• **VAIDILOS TEATRAS** ruošia rež. Petro Maželio išleistas balandžio 14 d. 7 v.v. Lietuvių Namuose. Visi senieji ir jaunieji vaidiliečiai kviečiami dalyvauti. Ne vaidiliečiai, norintieji dalyvauti išleistuvėse, prašomi skambinti Z. Dučmanui po 6 v.v. te. 944-5644.

Rež. P. Maželis išsikelia į Kaliforniją nuolatiniam apsigyvenimui.

SEPTINTOSIOS LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS

Bilietų Informacija

Šokių šventė įvyks Koliziejuje, Richfield, Ohio, 1984 liepos 1.

Bilietai gaunami:

CLEVELANDE:

Valdonė Žiedonis, 18706 Kildeer, Cleveland, Ohio 44119

Patria — (216) 531-6720, 794 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119.

CHICAGOJE:

Vaznelių "Gifts International" krautuvėje, 2501 West 71st St., Chicago, Ill. 60629, tel. (312) 471-1424.

TIKETRON:

visur JAV-se su kredito kortele: Lithuanian Folk Dance Festival.

BILJETŲ KAINOS: \$14.00, \$10.00, \$7.00 ir \$5.00.

Organizacijos, užsisakiusios ir sumokėjusios už ne mažiau kaip 25 bilietus iš anksto per Coliseum gaus \$2.00 nuolaidą nuo kiekvieno bilieto.

ISKILMINGO BANKETO BILJETAI

BANKETAS įvyks liepos 1 d. Stouffers Inn on the Square viešbutyje. Kaina: \$27.00.

JAUNIMUI — Holiday Inn — Rockside. Kaina jaunimui: \$13.00.

BILJETUS PLATINA:

Ona Jokūbaitienė — (216) 481-7161

3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117

Romas Zorska — (216) 371-0130

4113 Silsby Rd., University Hts., Ohio 44118

Bilietus užsakant paštu, čekius rašyti: Lithuanian Folk Dance Festival, Inc. ir pridėti sau užadresuotą voką su pašto ženklų.

Bilietų Platinimo Komisija

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

DIRVA

BRONIAUS JONUŠO STIPENDIJA

Muziko Broniaus Jonušo stipendija lituanistikai studijuoti šiais metais jau bus septintoji. Iki šiol ją gavo septyni akademikai (praėjusiais metais dvi studentės). Visi šie jaunuoliai žinomi kaip geri studentai ir veiklūs lietuviškame gyvenime. Stipendija duodama tiems, kurie šalia pagrindinių studijų pasirenka lituanistiką ir veikia lietuviškose jaunimo organizacijose.

Stipendiją įsteigė Emilija Jonušienė, savo mirusio vyro muziko Broniaus Jonušo atminimui. Stipendijos dydis - 1000 dolerių.

Kandidatus stipendijai gali siūlyti kiekviena lietuviška jau

nimo organizacija iš bet kurio kontinento, įvairūs lietuviški sambūriai ar vienetai. Siūlymai su rekomendacijomis priimami iki birželio 15 d. sekančiu adresu: Mrs. Emilija Jonušienė, 9927 Devonshire, Omaha, NE 68114.

Stipendijai kandidato-ės atrinkimui bus sudaryta teisėjų komisija.

LIETUVIŲ SPORTO ZAIDYNĖS TORONTE

XXXIV-sios S. Amerikos Lietuvių Sporto Zaidynės įvyks 1984 m. balandžio 28-29 d.d. Toronte, Ont. Jas vykdo Kanados sporto apygarda, talkininkaujant Toronto PPSK Aušrai, Toronto LSK Vyčiui ir Hamiltono LSK Ko-

vui, per specialų organizacinį komitetą, kuriam pirmininkauja Pranas Berneckas.

Varžybinių dalį tvarko varžybinis komitetas, kuriam pirmininkauja Kazys Sapočkinas.

Zaidynių programoje bus 1984 m. S.A. Lietuvių krepšinio, tinklinio, ledo ritulio, šachmatų ir stalo teniso pirmenybės.

Krepšinio ir tinklinio galutinė dalyvių registracija privalo būti atlikta iki š.m. balandžio 7 d., šiuo adresu: Rimvydas Sonda, 158 Howard Park Ave. Toronto, Ont. M6R 1V6. Tel. (416) 769-0671.

Ledo ritulio pirmenybės vyks tik vyrų klasėje, amžius neapribotas. Galutinė ledo ritulio varžybų registracija atliekama iki š.m. balandžio 7 dienos, pas ledo ritulio varžybų vadovą Rimą Kuliavą, šiuo adresu: Rimas Kuliava, 297 Kennedy, Toronto, Ontario M6P 3C4. Tel. (416) 766-2996

CHICAGO

• VII LIETUVIŲ TAUTINIŲ SOKIŲ šventės lėšoms telkti komitetas š.m. balandžio 8 d. 3 val. p.p. Jaunimo centre ruošia įspūdingą PAVASARIO TRYPTINĮ, lyg įžangą į didžiąją šokių šventę. Programą atlieka Chicago ir apylinkių tautinių šokių grupės.

Visi kviečiami dalyvauti ir pabendrauti su jaunimu, o taip pat ir paremti komiteto pastangas. Bilietai Vaznelių prekyboje ir prie įėjimo.

• HARMONIJA populiaraus muzikinio vieneto - koncertas bus š.m. balandžio 29 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Bilietai iš anksto įsigijami Vaznelių prekyboje, arba pas Jaunimo centro valdybos narius.

Kviečiami visi dainos mylėtojai ir Jaunimo centro rėmėjai atvykti į koncertą, pasiklausti jaunų žmonių gražios lietuviškos dainos.

MEMPHIS

LIETUVA GYVA

Tennessee valstijoje, German Town / Memphis/ yra mažiausia lietuvių kolonija - tik trys šeimos.

Džiaugiamės nors ir tik retkarčiais galėdami sueiti ir savo tautos rūpesčius prisiminti. Yra noras sueiti, pabendrauti, o ir mūsų vaikams tai nepaprastai smagu.

Taip š.m. kovo 2 d., dr. J. ir L. Kašubų namuose šventėme Vasario 16-ją. Papasakojome jaunesniajai kartai apie toli esančią Lietuvą, savo tikrąją tėvynę. Svarstėme Lietuvos būklę ir kaip jai padėti. Padiskutavė, pasivaikšinė lietuviškas patiekalais, nutarėm ir ateityje palaikyti glaudžius ryšius tarp savųjų ir įtraukti į savo ratelį naujai atvykstančius.

Dr. J.K.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS

AŠTUONIOLIKTOJO SEIMO ĮVYKSTANČIO

1984 M. GEGUŽĖS MĖN. 26-27 D. CLEVELAND, OHIO

DARBOTVARKĖ

Seštadienis, gegužės 26 d.

9:00 - 10:00 Registracija

10:00 - 12:00 Iškilmingas posėdis

1. Seimo globos komiteto pirm. žodis - Antanas Jonaitis
2. Seimo atidarymas - Sąjungos pirm. Vaclovas Mažeika
3. Himnai
4. Invokacija
5. Mirusiųjų Sąjungos narių pagerbimas
6. Prez. Antano Smetonos 40 m. mirties sukaktis - Aleksas Laikūnas
7. Sveikinimai
8. Paskaita: Zvilgsnis į ateitį - Jonas Rimkūnas

15 min. pertrauka

12:15 - 2:30 Darbo posėdis

1. Seimo prezidiumo sudarymas
2. Darbotvarkės priėmimas
3. Seimo komisijų sudarymas: registracijos, mandatų, nominacijos ir nutarimų
4. Sąjungos valdybos pranešimai
5. Kontrolės komisijos pranešimas
6. Diskusijos dėl pranešimų

2:30 - 3:30 Priešpiečiai

3:30 - 6:00 Vilties Draugijos narių suvažiavimas

8:00 Banketas. Programoje -

- a. Vladas Vijeikis
- b. Clevelando Jaunų vyrų Dainos Vienetas 'Uždainuokim' vad. Algirdo Bielskaus

Sekmadienis, gegužės 27 d.

10:00 - 10:45 Pamaldos ir vainiko uždėjimas ant Prez. Antano Smetonos kapo

11:00 - 1:45 Darbo posėdis

1. Skyrių atstovų pranešimai
2. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pranešimas - Eugenijus Bartkus
3. Pranešimas ALTos reikalais - Teodoras Blinstrubas
4. Nepriklausomybės Fondo pranešimas - Emilija Cekienė
5. Pranešimas žurnalo Naujosios Vilties reikalais
6. Diskusijos dėl pranešimų

15 min. pertrauka

2:00 - 4:00 Darbo posėdis

1. Mandatų komisijos pranešimas
2. Nominacijos komisijos pranešimas
3. Rinkimai: Sąjungos pirmininko, valdybos narių, Kontrolės komisijos, Tarybos
4. Nutarimų komisijos pranešimai ir nutarimų priėmimas
5. Klausimai bei sumanymai
6. Seimo uždarymas

ALIAS nariui dipl. inžinieriui

JONUI KRIŠČIUKAIČIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną MARI-

JĄ, dukterį SILVIJĄ, sūnų ANTANĄ ir

seserį MARIJĄ MERKIENĘ su jų šeimomis

ALIAS Bostono Skyriaus
nariai ir valdyba

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad 1984 m. kovo mėn. 23 d. 9 val. ryto po ilgos ir sunkios ligos, sulaukęs 86 m. amžiaus mirė mūsų mylimas vyras, tėvas ir senelis

dipl. inžinierius

A. A.

JONAS KRIŠČIUKAITIS

gyv. Avon, Mass.

Kūnas buvo pašarvotas Watt laidotuvių namuose sekmadienį, kovo mėn. 25 d. Pirmadienį, kovo 26 d. kūnas buvo atlydėtas į šv. Kazimiero bažnyčią, Brockton, Mass. pamaldoms už velionio sielą. Po pamaldų buvo nulydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai dėkojame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems dalyvavusiems šermenyse ir laikotuvėse.

Nuliūdę:

ŽMONA MARIJA,
SŪNUS ANTANAS,
DUKTĖ SILVIA IR ANŪKAS THOMAS

PADĖKA

Po ilgos ir sunkios ligos, 1984 m. sausio mėn. 21 d., sulaukęs vos 45 metų amžiaus, iškeliavo amžinybėn palikdamas visą Mickūnų šeimą dideliame skausme ir liūdesyje.

RIMANTAS PETRAS MICKŪNAS

Nuoširdžiai dėkojame visiems atsilankiusiems šv. Mišiose, aukojusiems šv. Mišioms, ilgalaikėms maldoms misijose ir aukas Lietuvių Fondui.

Nuoširdi padėka už užuojautas žodžiu, laiškais ir spaudoje, kurios buvo suraminimas skausmo dienoje — mes pasijutome, kad mūsų šeimos tragedijoje buvome ne vieni.

Dėkingi:

MOTINA ADELĖ,
ŽMONA ALEKSANDRA,
DUKROS LIUCIJA IR DIANA,
BROLIAI ELMONTAS IR ČESLOVAS
SU ŠEIMOMIS

Nuotraukoje: Don Sturmer, Eric Sturmer, Birutė Sturmer, dr. Jonas Kašuba, Rūta Kašubaitė, Lilian Kašubienė, Tomas Kašuba, Aldona Kleinaitienė ir Juozas Kleinaitis.